

DIRVA

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXIX MARCH - KOVO 24, 1994 Nr. 12

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kovo 11-ją minint

vos nacionalinė
muzvydo biblioteka

TEISĖ PRIEŠ JĖGĄ

Šiomet Clevelando ir jo apylinkių lietuviai Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo – Kovo 11-sios ketvirtąsias metines šventę kartu su prof. Vytautu Landsbergiu, vienu iš įtakingiausių tų neužmirštamų dienų politinių veikėjų, kurie, nebodami atvirų grasinimų, šantažo ir provokacijų, ryžosi paskelbti tautos valią, kad ji atsisako toliau klausyti okupanto įsakymų ir pareiškia atstatanti savo Valstybės suvereninių galių vykdymą.

Kaip žinia prof. V. Landsbergis į Clevelandą atvyko iš Philadelphijos, kur taip pat dalyvavo Kovo – 11-sios minėjime.

Clevelande minėjimo iškilmės prasidėjo šv. Mišiomis Dievo Motinos Šventovėje. Prieš prasidedant Mišioms į Šventovę buvo įneštos Valstybinės JAV ir Lietuvos bei lietuviškų organizacijų vėliavos. Parapijos klebonas kun. G. Kijauskas trumpai priminė, kokią begaliniai didžiulę reikšmę Lietuvai turėjo 1990 kovo 11-oji ir visus pakvietė nuširdžiai maldai už Lietuvos ateitį, už jos gynėjus, paaukojusius savo gyvybę ant laisvės aukuro. Per iškilmingas mišias giedojo A. Stempuzienė ir parapijos choras, vadovaujamas R. Klierienės. Mišioms baigiantis, choras ir visi pamal-

dose dalyvavusieji vieningai sugiedojo Lietuvos himną.

Po mišių, parapijos salėje įvyko visuomenės susitikimas su prof. V. Landsbergiu. Salė, kaip niekad, buvo pilna. Įeinantį į salę svečią pasitiko darni lietuviška daina "Vai ko nusižvengei".

Po to LB Clevelando apylinkės pirmininkas Romas Apanavičius pasveikino susirinkusius, o PLB Valdybos vicepirmininkė Milda Lenkauskienė pristatė prof. V. Landsbergį ir pakvietė jį padaryti pranešimą.

Prof. V. Landsbergis savo pranešime daugiausia kalbėjo apie tai, kaip buvo ruošiamas Nepriklausomybės atstatymo aktas, kaip buvo ieškoma juridinių formuluočių, kad išvengtų galimų prieštaravimų tarptautinės teisės požiūriu, kaip apsaugoti nuo neišvengiamos neigiamos okupanto reakcijos ir jo kėslų savaip interpretuoti dokumentą. Pagrindinė pranešimo mintis – jėga nėra teisė ir ji teisės nesukuria. Tiek žmonių bendruomenėse, tiek ir valstybių bendrijose prievartinė jėga, anksčiau ar vėliau, neatsilaiko prieš teisę. Taip įvyko ir Lietuvoje, kurią 1940-siais Sovietų Sąjunga, pasinaudodama savo jėgos "teise" pavergė. Tačiau, kaip pabrėžė kalbėtojas, nugalėjo tikroji teisė – ne tik (Nukelta į 10 psi.)

"Parata: Mano namai vadinsis maldos namai, o jūs padarėte juos plėšikų lindyne." (MT. 21,12-13)
Prekiautojų išvarymas Dail. G. Dore (1833-1883) iliustracija.

GRĮŽĘS Į LIETUVĄ NESIGAILIU...

Taip pasakė Balys Gaidžiūnas, kalbant su juo telefonu praėjusį penktadienį.

Kelionė į Lietuvą – toliau pasakojo B. Gaidžiūnas – neskaitant kai kurių nesklandumų Chicagoje, praėjo gerai. Vilnius, nors dar atrodantis gana žiemiškai, pasitiko maloniai ir šiltai. Aerodrome buvo susirinkęs gausokas būrys giminių, pažįstamų. Teko atlaikyti spaudos bei radijo ir televizijos žurnalistų ataką.

Kokia nors veikla, apart išsikurdinimo ir ūkinių reikalų tvarkymo, dar nebuvo laiko užsiimti, nors pasiūlymų jau turėjau. Tam pasitarnavo dar ir netikėtai užpuolęs gripas, kuriuo tik tai šiandien baigiu atsikratyti.

Kiek galėjau per tą laiką pastebėti, gyvenimas Vilniuje, suprantama, labai daug kuo besiskiriantis nuo Amerikos, eina savo vaga ir atrodo gana intensyvus. Žmonės, daugumoje, nors ir labiau užimti kasdieniniais

rūpesčiais, neatrodo pesimistinių nuotaikų ypatingai prislėgti.

Tikiuosi kad galutinai įveikęs gripą ir užbaigęs buitinių reikalų tvarkymą, galėsiu imtis darbų, kuriuos buvau numatęs padaryti čia – Lietuvoje – optimistiškai baigė pokalbį B. Gaidžiūnas.

Atsisveikindamas dar palinkėjo sėkmės draugams, pažįstamiems, Dirvai ir jos skaitytojams.

Tik nusileidus lėktuvui Vilniaus aerodrome, B. Gaidžiūną apsupto laikraščių, radijo bei televizijos korespondentai J. Polio nuotr.

Nežiūrint vėsoko ir ūkanoto oro, B. Gaidžiūno nuotaika, žengiant pirmuosius žingsnius Lietuvos žeme, gera.

Girdėta iš Vilniaus

• **SUOMIJOS PREZIDENTAS PRIĖMĖ KVIETIMĄ ATVYKTI Į LIETUVĄ.** Prezidentas A. Brazauskas kovo 11 d. telefonu kalbėjosi su Suomijos respublikos prezidentu Martti Ahtisaari. Suomijos prezidentas perdavė Lietuvos žmonėms sveikinimus Nepriklausomybės atstatymo 4-ųjų metų progą, pažymėjo, kad Suomijoje teigiamai vertinamas vis glaudesnis trijų Baltijos valstybių bendradarbiavimas. Pokalbyje buvo aptartas Lietuvos ir Suomijos integravimasis į Europos Sąjungą, abiejų valstybių santykiai su kaimyninėmis šalimis. A. Brazauskas pakvietė Suomijos prezidentą apsilankyti Lietuvoje. Kvietimas buvo su dėkingumu priimtas.

• **DANIJA PADEDA KURTI LIETUVOS GYNYBOS SISTEMĄ.** Kovo 11 d. Vilniuje Danijos Karalystės gynybos ministras Hans Haekkerup ir Lietuvos respublikos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius pasirašė susitarimą dėl santykių plėtojimo karinio bendradarbiavimo srityje. Danai be kitų dalykų padės Lietuvai parengti pristatomą programą NATO, konsultuos dėl Rusijos karinio tranzito, pagelbės kuriant taikos palaikymo karines pajėgas. Tartasi dėl galimybių rengti bendras karines pratybas.

• **ITALIJOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRO VIZITAS.** Su vienos dienos vizitu kovo 11 d. Lietuvoje lankėsi Italijos užsienio reikalų ministras Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos pirmininkas profesorius Beniamino Andreatta su žmona Giama. Lietuvos premjeras A. Šleževičius ir B. Andreatta pasirašė pirmąją Lietuvos ir Italijos dvišalę sutartį dėl ekonominio, gamybinio ir techninio bendradarbiavimo.

• **KONSERVATORIAI NUOSEKLIAI RENGIA SI RINKIMAMS,** – kovo 14 d. Seime surengtoje spaudos konferencijoje pasakė Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijos seniūnas Andrius Kubilius. Tėvynės sąjunga kviečia kitas opozicines partijas sudaryti bendrą dešiniųjų jėgų frontą savivaldybių rinkimuose, kurie vyks šį rudenį. Iki liepos pradžios konservatoriai planuoja turėti pretendentų į savivaldybių tarybas sąrašą, o vėliau – ir galimų kandidatų į Seimą. Konservatoriai pasisako už bešalygišką turto buvusiems savininkams grąžinimą. Antra vertus, siekiama sustabdyti nuvertinto valstybės turto grobstymą, kuris vykdomas po privatizacijos priedanga. Dabartinė Lietuvos vadovybė, anot A. Kubiliaus, per mažai atspari Rusijos imperiniams siekiams, todėl "Seimo rinkimai Lietuvoje turėtų įvykti anksčiau nei prezidento rinkimai Rusijoje".

• **DVIŠALĖS PROBLEMOS TURI BŪTI SPRENDŽIAMOS LIETUVOS IR IZRAELIO VYRIAUSYBIŲ DERYBOSE.** Wiesenthalio centras jau kelis kartus kreipėsi į Lietuvos vyriausybę, prašydamas atidaryti savo organizacijos padalinį Lietuvoje. Užsienio valstybės Lietuvoje jokių centrų steigti negali, nes tai prieštarautų Lietuvos įstatymams, – pasakė Seimo užsienio reikalų komiteto vicepirmininkas Algirdas Gričius kovo 14 d. Vilniuje surengtoje Spaudos konferencijoje. Lietuvos žydų bendruomenė gali dalyvauti Lietuvoje esančio Genocido tyrimo centro veikloje. O dvišalės problemos, pavyzdžiui, žydų muziejų, buvusių žydų organizacijų turto, turi būti sprendžiamos Lietuvos ir Izraelio vyriausybių derybose. Tačiau, pabrėžė A. Gričius, "negali būti jokios kalbos apie turto Lietuvoje grąžinimą Izraelio piliečiams".

• **GYVYBINĖ PAGALBA.** Lietuvos imunoprofilaktikos centras labdaros keliu gavo iš Danijos serumų instituto labai reikalingų vaistų difterijai gydyti. Šįmet Lietuvoje užregistruoti du difterijos atvejai. Abu ligoniai mirė, nes į medikus kreipėsi per vėlai. Pernai difterija buvo susirgę 8 žmonės, visi pasveiko. Difterijos atžvilgiu Lietuva dabar yra padidintos rizikos zonoje: visai netoli – Rusijoje ir Ukrainoje – siaučia difterijos epidemija. Pernai Rusijoje difterija sirgo virš 15 tūkstančių žmonių, daugiau kaip 300 iš jų mirė.

• **NATO ATSTOVO VIZITAS LIETUVOJE.** Kovo 16 d. į Lietuvą atvyko NATO Karinio komiteto pirmininkas feldmaršalas Richard Vincent su žmona, kiti šio komiteto atstovai. Lietuvos kariuomenės Generaliniame štabe įvyko iškilminga NATO delegacijos sutikimo ceremonija, čia R. Vincent susitiko su Lietuvos Respublikos kariuomenės vadu generolu Jonu Andriškevičiumi (jo kvietimu NATO karinio komiteto pirmininkas atvyko į Lietuvą). Susitikimo metu svečias buvo informuotas apie situaciją šiandieninėje Lietuvos kariuomenėje, jos perspektyvas. Vizitas truks dvi dienas. Jo metu R. Vincent susitiks su Lietuvos Prezidentu, Seimo Nacionalinio saugumo komiteto nariais, Lauko kariuomenės "Geležinis vilkas" atstovais.

• **VYRIAUSYBĖ – PRIEŠ TRICHINELIOZĘ.** Kovo 16 dienos Vyriausybės atvirame posėdyje apsvaistytą 11 klausimų. Tarp jų – nutarimas "Dėl trichineliozės profilaktikos". Priimti jį Vyriausybę paskatino šios ligos epidemija Lietuvoje. Pernai buvo užregistruoti 84 ligos židiniai, sirgo 457 žmonės, šiemet iki kovo 1 dienos išaiškinta 15 židinių, trichinelioze sirgo 457 žmonės. Remiantis priimtu nutarimu bus atnaujinta Respublikinių priešepideminės bei priešepizootinės komisijų veikla. Veterinarijos tarnyba turės patikrinti visas gyvulių skerdyklas, mėsos perdirbimo įmones bei cechus.

Ar Kinija laužo žmogaus teises?

Kovo 11 d. Kinijoje lankėsi aukšta JAV delegacija su valstybės sekretorium Warren Christopher. Jis atvirai pasakė Kinijos vyriausybei, kad ji negalės likti privilegijuota Amerikos prekybos partnerė, jei nebus pažangos žmogaus teisių srityje. Prezidentas Clintonas turi iki birželio mėnesio paskelbti, ar reikėtų Kinijai leisti naudotis labai favoritinės šalies statusu – (Most favoured nation). Pernai valstybės departamentas pripažino, jog Kinija ėmėsi kai kurių pozityvių žingsnių, tačiau jų nedaug tebuvo ir jie ne pasiekė tarptautinėje bendruomenėje pripažintų normų.

Prez. Clintonas dar savo rinkiminėje kampanijoje vadindavo Kiniją "Pekino diktatoriumais," tačiau dabar jis norėtų išlaikyti su Kinija gerus santykius. Todėl JAV pareigūnai kiekviena proga ragina kinus sumažinti savo opozicijos persekiojimus. Taip darė sekr. Christopher, susitikęs sausio 24 d. Kinijos užsienio reikalų ministrą Paryžiuje. Šeši JAV Atstovų Rūmų nariai Penine kalbėjo apie žmogaus teises su

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

Kinijos prezidentu Jiang Zemin, pabrėždami Tibeto oponentų persekiojimus. Prez. Jiang sakė darysias ką gali nuraminti JAV rūpesčius. Sausio mėnesį Kinijoje lankėsi JAV izdo sekretorius Lloyd Bentsen, priminęs premjerui Li Pengui, kad Kinija dar nepadarė pažangos žmogaus teisių klausime ir Clintonui bus nelengva paskelbti favoritinės valstybės dekretą.

Neseniai paskelbtame žmogaus teisių organizacijos "Asia Watch" raporte tarp 664 puslapių Kinijai skiriama daug vietos. Reportas tvirtina, kad Kinija dar padidino politinę spaudą. Reportas pašiepia Vakarų pasaulio vyriausybes, kad jos vieno kito disidentų paleidimą iš kalėjimo jau laiko didele pažanga, nors dešimtys tūkstančių toliau lieka kalėjimuose. Reportas dokumentuotai nurodo 1000 Tibeto religinių ir politinių kalinių likimą. Jie laikomi kalėjimuose be teismų, net be oficialių kaltinimų, vietiniams komunistų pareigūnams nutarus juos uždaryti.

Favoritinės šalies privilegijų panaikinimas sumažintų Kinijos eksportą į JAV net 96 nuoš. Vien tekstilės gaminių kinai pernai eksportavo į JAV už 7.2 bil. dol. Per paskutinius keleris metus Kinijos visuminis gamybinis produktas augo po 10-13 nuoš. per metus. Ypač dvi pietinės Kinijos provincijos ekonominių reformų srityje pralenkė ne tik atsilikusias kinų provincijas, bet susilygino su pažangiomis Azijos šalimis, vadinamom "mažaisiais tigrais".

Kinijos prez. Jiang Amerikos delegacijos garbei su ruoštoje puotoje parodė pilną salę stalų, už kurių sėdėjo šimtai amerikiečių biznierių, atvykusių siūlyti savo prekes ar patarnavimus. Šeiminkas priminė, kad prekybos lazda turi du galus. Jis pažadėjo svarstyti JAV reikalavimus, jei jie nepažeis Kinijos įstatymų ar jos interesų. Jis tačiau diplomatiškai nurodė, kad Amerikos vyriausybė stovi ant slidaus kelio, kuris veda į kišimasi į kitų šalių vidaus reikalus.

Kinijos valdžia amerikiečiams pasiskundė, jog Kinijos gyventojų skaičius šiais metais peržengs 1.2 bil. Buvo numatyta tą skaičių peržengti tik 2000 metais. Su tiek gyventojų tvarkytis reikia "tvirtos rankos", skundėsi prezidentas.

Artėja Pietų Afrikos rinkimai

Balandžio 26-28 dienomis Pietų Afrikos respublikoje įvyks pirmieji demokratiniai balsavimai. Tuo pačiu bus rasių atskyrimo – apartheido pakasynos. Rinkimus organizavo dabartinis prezidentas F.W. deKlerk, nacionalistų partijos vadas ir Afrikos nacionalinis kongresas (ANC) su Nelsonu Mandela priešaky. Rinkimų kampaniją prasižėdė jau sausio mėn. Iki kovo 9 d. įvairios politinės partijos turėjo įteikti savo kandidatų sąrašus. Kai kurios grupuotės skelbė balsavimų boikotą, buvo derybos apie užsienio stebėtojų kvietimą, apie autonomines teises, apie būsimos vyriausybės vaidmenį. Daugelis klausimų dar liko neaiškūs, tačiau jau prasidėjo vandalizmas, kovos tarp atskirų politinių grupių, ypač miestuose, kur vyko masiniai mitingai. Televizijos ekranuose matomi parduotuvių plėšimai, deginimai, šimtai sužeistų ir žuvusių.

(Nukelta į 7 psl.)

• **PHARE KOORDINATORIUS SIŪLO STEIGTI VALSTYBINIO TURTO FONDĄ IR PRIVATIZAVIMO AGENTŪRĄ.** "Privatizacija – tai ne stabas, kuriam reikia melstis, bet tik priemonė tikslui pasiekti", – trečiadienį Seimo nariams surengtame seminare pasakė Europos Sąjungos PHARE Privatizavimo programos Baltijos valstybėse reziduojantis koordinatorius daktaras Robert Stone. Prelegento nuomone, Lietuvoje geriausiai pasaulyje buvo išspręsta butų privatizavimo problema.

Pereinant į antrąją privatizacijos etapą, prelegentas patarė įsteigti dvi organizacijas: Valstybinio Turto Fondą ir Privatizavimo Agentūrą. Pirmoji turėtų iš ministerijų perimti neprivatizuoto valstybinio kapitalo valdymą, antroji – vadovauti privatizavimo eigai.

• **GAMTOS STICHIJA: POTVYNIS NEMUNO ŽEMUPYJE.** Didžiausias šiame šimtmečiu Nemuno upės potvynis užtvindė Šilutės rajoną. Apsemtas daugiau kaip 40 tūkstančių hektarų plotas – pievos, dirbama žemė, apie 700 sodybų. Visiškai užlietas plentas, jungiantis Šilutę su Rusne. Vanduo kai kuriose vietose pakilęs iki 7 m. 35 cm. – , pranešė ELTAI žvalgybos grupė, trečiadienį ryte apskridusi gamtos stichijos ištiktą teritoriją. Vyriausybės ekstremalių situacijų komisija nutarė imtis papildomų veiksmų, kurie garantuotų žmonių saugumą potvynio užlietame pamaryje.

Dirba ledlaužis "Stumbras". Budi karinis sraigtasparnis. Gelbėjimo darbams papildomai skirti du šarvuočiai ir du kateriai. Nuolatos kontroliuojama situacija apsemtose vietovėse. Vienu šarvuočiu vežiojamas maistas į apsemtus kaimus, kitas budi Šilutės-Rusnės kelyje. Nutarta, kad sprogdinti ledų sangrūdas šiuo metu neįmanoma ir netikslinga.

• **BŪSIMIEJI GYDYTOJAI SAKO, KAD REIKIA KONSTRUKTYVIAI KEISTI DABARTINĘ SVEIKATOS APSAUGOS SISTEMĄ.** Lietuvos studentų medikų asociacija siūlo įteisinti privačią medicininio draudimo sistemą. Būsimųjų gydytojų argumentai išdėstyti ELTAI perduotame atvirame kreipimesi į Sveikatos apsaugos ministrą, Vyriausybę. Seimą bei Lietuvos visuomenę.

Studentai ragina konstruktyviai keisti visą dabartinę Sveikatos apsaugos sistemą, kuria nepatenkinti ir pacientai, ir gydytojai. Asociacijos narių nuomone, žmonėms turi būti suteikta laisvė pasirinkti valstybinę ar privačią draudimo įstaigą. Dabar, pasirinkę privatų draudimą, yra verčiami mokėti du kartus. Nėra įstatymo, kuris suteiktų galimybę žmogui pačiam pasirūpinti savo sveikata. Privatus draudimas leistų žmonėms gauti ne tą pagalbą, kuri "prieinama", o tą, kuri iš tikrųjų reikalinga. Kartu didesnė atsakomybė tektų gydytojui, – rašoma kreipimesi.

ELTA (V.P.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVATEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Prenumerata metams \$30.00, pusel metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusel metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepaspausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

GRĖSMĖS LIEKA REALIOS

(Lietuvos Seimo opozicijos lyderis V. Landsbergis
apie pavojus Lietuvos saugumui)

Nežiūrint to, jog Vakarų valstybės atsisako kai kurių iliuzijų dėl Rusijos politikos vidaus ir "artimojo" užsienio klausimais, Lietuvos padėtis nėra geresnė nei kitų Baltijos valstybių. Visų pirma, susirūpinimą kelia Lietuvos vadovybės abejingumas Rusijos kariuomenės buvimui mūsų valstybėje arba arti jos. Galima teigti, jog legalizuotas karinis tranzitas būtų tolygus svetimos valstybės kariuomenės buvimui Lietuvoje. Tokiu atveju mes leistume sukurti "koridorių", kuriame Rusijos kariuomenė įgytų tam tikras teises, o tai leistų atriesti rankas įvairioms provokacijoms. Rusijos kariuomenė neturi būti legalizuota kaip nuolat pravažiuojanti. Turint omenyje vis blogėjančią politinę ir ekonominę padėtį kaimyninėje valstybėje, Lietuvos vadovybė žengtų labai neatsakingą žingsnį, pasirašydama karinio tranzito per Lietuvą sutartį su tokia nestabilia šalimi.

Susirūpinimą kelia ir padėtis Karaliaučiuje. Tačiau valdančioji dauguma nekreipia dėmesio į kylančią įtampą kaimynystėje. Niekam nerūpi, ką veiks ten dislokuota kariuomenė. Tarptautiniuose forumuose pasisakydami už Karaliaučiaus regiono demilitarizaciją, mūsų šalies vadovai, gal būt, padės tai sričiai militarizuotis – karinio tranzito sutartis per Lietuvą bus ta "pagalbos ranka".

Karaliaučiaus srities statuso klausimas taip pat yra ir buvo, ir kai kada ir tebėra keliamas Lietuvos politikų, tačiau dabar kelia jį ne vyriausybės jėgos, o opozicinės. Kartais visai be reikalo Karaliaučiaus srities statuso klausimas tapatinamas lyg Lietuva jau reikštų teritorines pretenzijas. Pavadinimas "Mažoji Lietuva" yra istorinis, keletą šimtme-

čių buvo vartojamas terminas "Prūsų Lietuva", kuris ir dabar būtų politiškai prisimintinas. Prisimenant šią patrimoninę teisę, o tai nereikia teritorinių pretenzijų, bet yra papildomi argumentai, kad to krašto klausimas negali būti sprendžiamas be Lietuvos. Vyriausybei reikėtų turėti aiškią nuostatą, kad statuso klausimas nėra baigtas. Gaila, kad kol kas oficialios Lietuvos valdžios politiniai interesai, net savo pačių tautiečių atžvilgiu tame krašte, yra labai nykūs. Statuso klausimas – tai ateities prognozavimas, tai mūsų ateities ir nacionaliniai interesai. Įdomios formulės yra Europos Parlamento dokumentuose, ten konstatuojama, kad tai regionas Rusijos jurisdikcijoje, kad jo ateitis yra Rusijos, kaimyninių šalių ir Europos Sąjungos rūpestis, ir iš tikrųjų tai yra tarptautinio rūpesčio objektas.

Negali likti nepastebėtas Rusijos nenoras ratifikuoti jau seniau pasirašytas sutartis. Tuo labiau dėmesio verta nauja Rusijos programa, kurioje kalbama apie etninių rusų gynimą "artimajame" užsienyje. Reikia turėti omenyje, kad Baltijos valstybės pastaruoju metu nuolat kaltinamos antirusiškumu.

Lietuva vykdo "savo kaimo politiką". Kodėl Lietuva neprotestuoja dėl 1992 m. Helsinkyje pasirašytų dokumentų apie besąlyginį svetimos kariuomenės išvedimą iš Baltijos valstybių nesilaikymo? Rusija Latvijai stato sąlygas, Latvija su jomis dalinai sutinka. Lietuvos pareikštos pastabos Latvijai galėjo tapti diplomatine pagalba. Pagaliau, kodėl Lietuva iki šiol neišsakė savo pozicijos dėl NATO ultimatumo Bosnijai? Kodėl, išsireikalavę, kad mūsų nevadintų "artimuoju" užsieniu, neprotestuojam,

SUNKUS KELIAS Į LAISVĘ,
BET MES JĮ ĮVEIKSIME

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Gal į Lietuvą įvežama daug, ko reikia, bet kiek – ko nereikia. Ypač alkoholinių gėrimų. Visą Lietuvą prigrirdyti galima. Dėl netobulos mokesčių sistemos jie tinkamai neapmokestinami, valstybei jokios naudos, o tik labiau padeda plisti ir kaime, ir mieste gajai girtavimo bacilai.

Spaudoj skelbiamas gamybos stabilizavimas, bet tai, ko gera, tik iliuzija, nes dažnai neefektyvus ūkininkavimas padengiamas užsienio kreditais. O taip reikalingi paramos medicina, švietimas, žemės ūkio, kultūra jų negauna. Svarbiausia, kad šimtai tūkstančių ir milijonai dolerių kredito skiriami be jokių konkursų išrinktoms įmonėms ar bankams.

Gal nuskambės ir labai pesimistiškai šventinė proga, bet norėčiau pacituoti poeto S. Gedos vieno publicistinio straipsnio žodžius: "Rodos laimėjo visi, tačiau vieni abstrakčius dalykus – laisvę, nepriklausomybę, o kiti labai konkrečius – postus, pinigus, kėdes ir portfelius, nevaržomą laisvę turtėti." Iš tikrųjų, varžomasi dėl valstybinių tarnybų, nes jos sudaro galimybę susitvarkyti ir privačius reikalus. Kad Lietuva valdoma turtingųjų interesų parodė ir pinigų reforma. Neturtinųjų grąšiai pakeisti vienu santykiu su turtingųjų milijonais. Prezidentas tavos pajamų deklaravimo įstatymą. Prarastos žmonių santaupos. Valdančioji partija neįvykdė savo svarbaus rinkiminio pažado kompensuoti gyventojų indėlius.

Galima padaryti klaidų, bet kodėl iš jų nepasimoky-

kai taip tebevadina kito buvusios SSRS valstybės? "Lietuva privalo būti aktyvi tarptautiniuose klausimuose", sakė Vytautas Landsbergis.

Rasa Rastauskienė
Lietuvos Respublikos Seimo
Opozicijos atstovė spaudai

Dr. Birutė Butkienė

ti, nesistengti jas ištaisyti. Yra paruoštas gyventojų santaupų indeksavimo įstatymo projektas. Galima, pasirodo, jas kompensuoti, panaudojus valstybės turtą. 1993 m., įvedus privatizacijos įstatymo pataisas, pusvelčiui privatizuojamos įmonės, neindeksuojant gamybos priemonių, t.y. jos perkamos senomis, 15-20 kartų mažesnėmis už rinkos, kainomis, o per metus, įvedus tikras kainas, nesunkiai galima būtų sudaryti iki 10% visos indeksavimui reikiamos sumos.

Dėl prarastų santaupų, didelių komunalinių paslaugų mokesčių, didelių maisto ir kitų kainų, mažos pensijos labai kenčia seni žmonės. Gaila ir jaunų, kurie labai taupė, atsisakydami pramogų, poilsio pajūry, trokšdami turėti nuosavą butą ar būtiną buitinių daiktų. O dabar tų pinigų kažin ar užteks 1-2 kvadratams gyvenamo ploto. Svarbiausia, kad nuskriausti savo, o ne okupuotoj šaly.

Dažnas dabar nusivylęs pagalvoja, kodėl gi nebuvo priimtas desovietizacijos įstatymas, kai buvo tokios palankios sąlygos po rugpjūčio pučo. Tada nebūtų į valdžią atėję tie kurie aktyviai talkininkavo okupantams, nebūtų ir didžiulio nusivylimo Jūsų, išeivijos, tarpe. LDDP grįžimas į valdžią nuslopino ir užsienio valstybių žavėjimąsi šalimi, komunistinės imperijos griovimo pradininke. O įstatymą bijota priimti dėl neteisingo jo interpretavimo, atseit bijota suskaldyti ir sukiršinti tautą. Jis gi būtų apribojęs tik dalyvavimą politiniame gyvenime ir tai ne visam, o tik penkerių metų laikotarpiui, ne eiliniam buvusiam komunistui, o tik kompartijos komitetų sekretoriui ir CK darbuotojui.

Desovietizacijos įstatymo oponentai savo prieštaravimus motyvavo dar ir tuo, kad, atseit, priėmus tokį įstatymą, bus pažeistos žmogaus teisės, nes kaltu ar nekaltu gali pripažinti tik tai teismas. Betgi Lietuvoje egzistuoja tiesmų sistema, kuriai ir privalėjo būti paves-tas to įstatymo vykdymas.

Suprantama, tai nėra paprastas ir lengvai sprendžiamas uždavinys, bet šaliai vieną sykį reikia apsi-valyti. Dabar gi, jau gana dažnai ir įvairiausiomis progomis galima išgirsti postringavimus apie "tyliąją rezistenciją". Atseit, mes "tylieji rezistentai" užimdami partijoje atsakingas vietas, ... išgelbėjome Lietuvą. Kad tai šlykšti demagogija, aišku kiekvienam, tačiau yra baisu, nes ji ne vien šlykšti, bet ir nemažiau pavojinga. Štai, kaip ją "Akiračių" š.m. pirmajame numeryje vertina visiems gerai žinomas publicistas Bronys Raila:

"Prez. A. Brazauskas, atvykęs Amerikon, paspausdamas tvirtino mum ir amerikiečiam (pats girdėjau viename Los Angeles amerikiečių renginyje), kad Lietuvos kompartijoje buvę tik trys procentai tikrų komunistų – maskvėnų, o kiti, ir jis pats, – valstybinės nepriklausomybės siekiantys Lietuvos patriotai. Tai jie šiaip taip išlaikę tautos gyvatą, kalbą, kultūrą, gi dabar jau tapę demokratai, ir "laisvosios rinkos" šalininkai".

Gal būt. Bet nei Lietuvoje daugelis, nei užsienyje beveik niekas vis dar netiki, kad tokia transformacija taip radikaliai ir skubiai galėtų įvykti. Vadinasi, tarpusavio nepasitikėjimo krizė nedingsta, gal net stiprėja."

Taigi, galutinė išvada nors ir labai nemaloni ir netgi grėsminga, bet absoliučiai reali.

(Nukelta į 8 psl.)

Diskusijos – kasdienė politikų duona. Iš kairės: L. Milčius, A. Sakalas, V. Landsbergis, E. Žingeris, N. Medvedevas.

R. Šuikos nuotr.

Antras Nuernbergo teismas Vilniuje

ŽARIJAS ŽARSTANT...

Antanas Dundzila

"Tremtinio" 1994 vasario mėn. Nr. 4 rašoma, kad antrasis, lietuviškas Nuernbergo teismas vyks Vilniuje. Tik šį kartą bus teisiami ne nacių vadai, bet Lietuvos komunistų partija (LKP). "Komunizmas, kaip ideologija, ir LKP, kaip tos ideologijos įgyvendintoja Lietuvoje, bus įvertinti visuomenės teismo."

Savaime suprantama, kad šis teismas vyks ne valstybės įstatymų plotmėje, bet visuomeninės moralės supratime. Esamomis sąlygomis dėl to nereikia per daug nusiminti. Viena, moralė taip pat savyje kaupia jėgą. Antra, LDDP vardu prisidengusi LKP, šiuo metu vėl turėdama absoliučią Lietuvos valdžią, nesileis teisiamai. Nereikia nė svajoti, kad kokie nors buvę komunistų partijos pareigūnai, ideologai ar istorikai su tokio teismo bendradarbiautų, jame liūdytų. O vistiek toks forumas, jei tik jį rengėjai pajėgs įgyvendinti, gali būti reikšmingas. Dar svarbiau: jis yra reikalingas. Abejonės čia reiškiamos tik todėl, kad tai precedento neturinti visuomeninė manifestacija. Tačiau Lietuvoje matėme ir kitokių, precedentų neturėjusių, stebinančių manifestacijų, pvz., 1989 rudenį suorganizuotą Baltijos kelią – kai milijonas žmonių per tris Baltijos valstybes susikabino rankomis.

Šiuo metu Seimo nariai B. Gajauskas, Z. Šličytė, A. Endriukaitis ir tremtinių veikėjas J. Jurkšaitis sudaro darbo komisiją, rengiančią LKP visuomeninį teismą. Į tribunolą planuojama kviesiti teisėjus net iš užsienio kraštų. Tribunolo nuostatai bus parengti, atsižvelgiant į Lietuvoje ir postkomunistinėse šalyse sukauptą patyrimą. Jiems ir visiems kitiems prie šio teismo prisidedantiems, linkėtina sėkmės.

*****

Toks teismas galėtų būti deramu atsakymu į šių metų liepos pradžioje Vilniuje ruošiamą, mano taip vadinamą, antilietuvizmo konferenciją. Joje, istorijos mokslo vardan, vienašališkomis temomis bus nagrinėjama neva tai lietuvių tautos pronaciška bei antisemitinė laikysena. Ir antrasis Nuernbergas ir ta antilietuviškumo konferencija yra šio straipsnio pavadinime paminėtos žarijos.

Šių žarijų temai manyje jau seniai rusena liepsnelė. Ją puoselėja būtinas reika-

las, kad abi Lietuvos okupacijos – ir vokiečių ir rusų – būtų vienodai traktuojamos. Gi taip nėra. Apie vokiečių okupaciją ir jos nusikaltimus komunistai prirašė, prispausdino tonas. Gi apie komunistinius "žygdarbius" tylima, naiviai aiškinamasi arba paprasčiausiai meluojama. Štai, du "lengvesnio pobūdžio", bet labai plačios apimties pavyzdžiai, bendrajam vaizdui.

Lietuvos spauda rašė, kaip sovietinio okupanto buvęs darbuotojas saldžialiežuvas ir bandė mokinti buvusį disidentą, kalintą mokslo A. Svarinską: "Gyvenkime dabar kaip broliai!" Monsinjoras jam atsakė: "Koks tu man brolis, jei tu mano kraują gėrei. Geriausiu atveju tu ne brolis, bet blusa!" Antras pavyzdys yra iš amerikiečių spaudos. Gėdoje, už žulikystes bei melagystes 1974 m. priverttas iš prezidento pareigų atsisakyti R. Nixonas, savo darbo kabinetą Baltuose rūmuose paskutinį kartą apėjo Henry Kissingerio lydimas. Tokiu tragišku Amerikai ir ypač asmeniškai Nixonui momentu, Kissingeris bandė Nixoną raminti. Girdi, nežiūrint visko, istorija jus rikiuos tarp didžiųjų JAV prezidentų vien už jūsų atsiekimus tarptautinėje politikoje... Visados ciniškas realistas, Nixonas Kissingeriui atsakė: "Henry, tai priklausys nuo to, kas rašys istoriją..."

Turime suprasti, kad ir šiuo metu yra rašoma Lietuvos istorija. Ji rašoma tiesiogiai ir netiesiogiai. Apie okupuotos Lietuvos istoriją garsiausiai kalba ir rašo tie, kuriems rūpi neigiamai aiškinti 1941 m. sukilimą ir Laikinąją vyriausybę bei vokiečių okupacijos įvykius. Neskaitant smulkios, privačios iniciatyvos (asmeniniai atsiminimai bei knygelės), vienintelė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga jau keli metai skelbia rusų – bolševikų skriaudas ir žiaurumus, nusikaltimus. Laukiame, labai laukiame pasirodant Pasaulio lietuvių bendruomenės iniciatyva ruošiamos "Lietuvos kovų ir kančių" istorijos, nors šiuo metu dar vis neaišku, kad tas besivėluojantis leidinys išeis, koks ten bus leidinys.

Ši tema primena žarijas, nes yra opi. Opi, nes (ironija!) Lietuvą dabar valdo – sakykime tai labai mandagiai – to neminimo okupan-

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ VAIKLA

Nors Lietuva jau laisva ir nepriklausoma, Rusijos kariuomenė išvesta iš Lietuvos teritorijos, tačiau atstatyti tai, kas per 50 okupacijos metų buvo sunaikinta ir prarasta, yra ilgas ir daug pasišventimo reikalaujantis visų lietuvių darbas.

Kalifornijos Lietuvių Respublikonų Sąjunga, savo darbą tęsia ir toliau Kalifornijos Respublikonų Partijos veikloje. Sąjunga turėdama "Charter" ir būdama pilna-

teise Kalifornijos Respublikonų Partijos narė aktyviai reiškiasi visoje Partijos veikloje.

Š.m. vasario mėn. 25 – 27 d. Hyatt Regency Hotel, Burlingame, California, įvyko "Spring 1994 Convention", kurioje dalyvavo Sąjungos pirmininkė Liucija Mažeikienė ir valdybos atstovai iš Los Angeles Vytautas Vidurgis, Gediminas Leškys, Helen Vidugirienė, Ina Leškienė, Antanas Ma-

Nuotraukoje iš kr. pirm. Liucija Mažeikienė, Algirdas Vaitkus, Helen Vidugirienė, dr. Edward Teller, Antanas Vaitkus, Ina Leškienė, Gediminas Leškys, Antanas Mažeika ir Richard Lundin.

to dešimtmečiais išugdytos, privilegijuotos klasės "geriausieji". Opi, nes toks komunistinių žarijų žarstymas gali sukelti nerimą valdančiuose sluoksniuose, tautoje, išeivijoje. Opi, nes tam tikram elementui Lietuvoje, norint komunistines žarijas iš vis užkasti ar užgesinti, valdžia gali išdrįsti imtis įstatymiškai prarastų politinių primonių; apie spaudos ir žodžio laisvės varžymus šiandieną jau rimtai kalba net mums tokie palankūs amerikiečiai, kaip Paul Goble. Opi, nes komunistinės okupacijos žarijų žarstymo atsakomybę prisiėmę šiandieninės valdžios "geriausieji" turėtų atviromis akimis vertinti savo buvusių bendradarbių, tėvų ar mokytojų tautai bei žmoniškumui padarytus nusikalstamo pobūdžio veiksmus.

Tačiau rimtai, logiškai, nuosekliai svarstyti reikia. Nesvarstius, su nepriklausomybe drąstiškai pasikeitusiose sąlygose, bus pritaroma tiems Svarinsko kraują faktiškai gėrusiems parazitams ar Nixono sau svajotų istorikų klikai. Tylėti, arba tik traferetinėmis aiškinimais tenkintis nei Lietuvoje nei Amerikoje netinka. Čia per svarbus, per didelis reikalas, liečiantis istorinius faktus ir tautos garbę. (1994-III-6)

zeika ir atstovai iš San Francisco – Antanas Vaitkus ir Algirdas Vaitkus.

Šioje konvencijoje Kalifornijos Lietuvių Respublikonų Sąjunga drauge su Respublikonų Tautybių Grupių Taryba (Republican Heritage Groups Council) turėjo "Reception Room". Pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas pasaulinio masto fizikas Dr. Edward Teller. Jo tema buvo: "JAV vaidmuo naujajame pasaulyje", ir pristatymas bei paraginimas paremti mūsų parengtos rezoliucijos.

Prieš pradedant kalbėti dr. Edward Teller, buvo iškviesti lietuvių, estų ir latvių atstovai, supažindinti su šių dienų padėtimi Baltijos kraštuose.

Apie Lietuvą kalbėjo Gediminas Leškys. Trumpai paminėjo mūsų garbingą Gedimino-Vytauto valdymo laikotarpio Lietuvą. Kiek išsamiau palietė šių dienų Lietuvos ekonominius sunkumus ir galimus pavojus dėl Rusijos norų mus "globoti", eventualiai būti jų "Imperijos" dalimi. Estijos rūpesčius pristatė estė Estrid Rehemets, o Latvijos padėtį nušvietė latvis Ivar Rozentals.

Dr. Edward Teller kalbos ir samprotavimų pasiklausyti susirinko specialiai kviešti partijos vadovai bei

šių metų rudens rinkimuose būsimieji kandidatai bei svečiai. Dr. Edward Teller kalba buvo įdomi, klausytojai uždavė klausimų, į kuriuos labai įžvalgiai atsakinėjo prelegentas. Susirinkusieji buvo supažindinti su rezoliucija ir paprašyti suvažiavime ją paremti.

Dr. Edward Teller kalba, lietuvių, estų ir latvių atstovų supažindinimas su šių dienų padėtimi, atstatant Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje nepriklausomybes, buvo puiki proga Kalifornijos Respublikonų Partijos Kon-

vencijos nariams, aktyviai dirbantiems politinėje veikloje, išgirsti mūsų sunkumus ir suprasti, kodėl mes nepasitikime Rusų valdovų užmačiomis. Reikia tikėtis, kad jie suprato ir, esant galimybėms, mums padės bei užtars.

Šeštadienį, priešpėčių metų, tai progai padarytoje vaizdajuostėje, buvęs prezidentas Ronald Reagan pasveikino visus konvencijos dalyvius, palinkėjo geros sėkmės ir skatino vieningą veiklą stiprinti Respublikonų Partiją, kad ateinančiuose rinkimuose būtų galima daugiau respublikonų kandidatų išrinkti į Kongresą ir perrinkti Kalifornijos Gubernatorių Pete Wilson sekančiai kadencijai.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo Gubernatorius Pete Wilson. Po prezidento Reagan sveikinimo, Gubernatorius Wilson, kol dar svečiai užkandžiavo, stabtelėjo prie kiekvieno stalo, pasisveikino su asmenimis kuriuos geriau pažinojo. Stabtelėjo ir prie mūsų lietuvių stalo. Tai buvo ne primas kartas, kada lietuviams teko su jo pasisveikinti ir tarti kelis žodžius.

Gubernatoriaus Wilsono kalba buvo ilgoka. Savo kalboje jis palietė šių dienų ekonominius ir socialinius (Nukelta į 9 psl.)

LAUKIANT ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS
MOKYKLOS MOKINIŲ PAVASARINIO KONCERTO

MES ATEITIS – RYTOJAUS VILTIS

Praėjusiame Dirvos numery pranešėme DIRVOS skaitytojams apie Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinių koncertą, kuris įvyks š. m. kovo 26 d., šeštadienį, 7 v.v., Dievo Motinos parapijos salėje. Truputį apibudiname koncerto turinį ir paaiškinome kodėl išrinkome koncerto pavadinimą **"MES ATEITIS – RYTOJAUS VILTIS"**.

Kiekviena generacija turi nepaprastai sunkią užduotį auklėti savo jaunimą, perduoti jam visą tai ką moka ir dar daugiau, kad pasaulis

Suprato, kad tai auga ateitis, rytojaus viltis. Tiek pat dažnai mes mokytojų neįvertiname, iki kol mes užaugame ir matome pasaulį per tuos pačius žiūronus, per kuriuos jie kadaise žiūrėjo. Dar rečiau jiems padėkojame.

Renkant repertuarą ateinančiam koncertui, buvo ieškoma daina, kuriai tiktų skrabalų pritarimas. Buvo išrinkta daina "Pasėjau krapę". Viena mokytoja buvo šią dainą išmokusi prieš daugelį metų, kai ji buvo mokinė Šv. Kazimiero mo-

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos 3 skyriaus mokiniai klauso mokytojų pastabų, kurios kviečia dar kartą pakartoti dainą. "Bet kad jau kartojom daug kartų", sako Kristupas Motiejūnas. Iš k.: Gintarė Krasinskaitė, Viktorė Stungytė, Andrius Urbaitis, Danutė Krivinskaitė, Kęstutis Petraitis, Lana Pollock, Kristupas Motiejūnas L. Vaitkaus nuotr.

Pirmo skyriaus mokiniai nekantriai laukia pavasarinio koncerto, kovo 26 d. Jie repetuojant dainą "Kiškis Piškis gražiai šoka, reik paploti!" L. Vaitkaus nuotr.

"DAINOS" CHORO DEŠIMTMETIS

1994 m. balandžio mėn. 8 d. (penktadienį) 2 v. p.p. St. Paul of the Cross Bažnyčios salėje, įvyks Juno Beach, Fl. "Dainos" choro dešimtmečio koncertas. Chorui vadovauja Irena Manomaitienė, dainuoja 24 choristai, akompanuoja muz. Liudas Stukas. Po koncerto vaisės.

"Dainos" choras įsisteigė 1984 m. pavasarį. Pirmą kartą pasirodė per Motinos Dienos minėjimą 1984. Savo repertuare turi 72 liaudies ir individualių kompozitorių lietuviškas dainas, 33

giesmes, ir 6 amerikiečių kompozitorių sukurtas dainas.

Per dešimt metų "Dainos" choras turėjo 29 pasirodymus. Jis dainavo lietuviams Juno Beach, Fort Lauderdale, Miami, St. Petersburg, Vero Beach. Penkis koncertus surengė Amerikiečių klausytojams.

Šiais metais "Dainos" choras be sukaktovinio koncerto dar turės koncertą Vero Beach, Fl. Du choristai sol. Ona Šalčiūnienė ir Vincas Šalčiūnas atstovaus "Dainos" chorą Dainų Šventėje Lietuvoje.

D. Augūnas

***

PIEŠINIŲ IR RAŠINIŲ KONKURSAI

JAV LB Švietimo tarybos koordinatore mokykliniams reikalams primena, kad Švietimo tarybos paskelbti piešinių ir rašinių konkursai baigiasi balandžio 1 dieną. Konkurso taisyklės buvo išsiųstos visų lituanistinių mokyklų vedėjoms. Pasakų tekstai ir knygelės kietais viršeliais (naudojamos ketvirtajai piešinių konkurso grupei) gaunamos Švietimo taryboje: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441. Turint klausimų, prašom kreiptis į Vidą Brazaitytę: 9201 S. Moody Ave., Oak Lawn, IL 60453 tel.708-598-8331.

***

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro paskutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrista į kietus viršelius ir sukurta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00 dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA 19807 CHEROKEE AVE. CLEVELAND, OH 44119

nenustotų žengęs pirmyn. Yra jos atsakomybė įskiepyti jauno žmogaus galvoje ir sąžinėje svarbias vertybes. Tą stengiasi daryti kiekvienas mokytojas, kuris paaukvoja savo laiką šeštadienio rytais, atvažiuodamas į lituanistinę mokyklą, užsidegęs išmokinti Lietuvos istoriją, geografiją, kalbą papročius ar dainą. Tą daro, nes nori, kad išliktų gyva ta graži kalba, kuri buvo perduota mums mūsų tėvų ir senelių.

Bet prieš žiūrint į ateitį, stabtelkim prie dabarties. Juk kas nors turėjo mokinti tuos, kurie sudaro dabartinį mokytojų sąrašą. Tie žmonės taip pat aukėjo savo laiką ir patirtį, kartais turėdami prastesnes sąlygas negu kad turime šiandien. Galima sakyti, kad jų dėka, todėl kad jie vakar pasiaukoję, mokykla šiandien tebegyvuoja. Galima sakyti, kad jie išlaikė egzaminą ir išauklėjo vakar dienos ateitį, šiandienos dabartį.

Dažnai jie tai darė nelaukdami nei pagyrimo, nei atlyginimo. Tai darė nes matė jam reikalą ir naudą.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vaikų darželio mokinukai repetuoja dainą "Oi, koks storas pomidoras". Šią dainą dainuos pavasarinio koncerto "MES ATEITIS – RYTOJAUS VILTIS" metu kovo 26d. L. Vaitkaus nuotr.

kykloje. Buvo prieita prie išvados, kad tikrai malonu perduoti dabartiniam jaunimui dainas, kurias mes mokėmės būdami jauni. Pirmoji mintis, pakviesti visus buvusius dainos ir muzikos mokytojus į mūsų koncertą, duoti jiems progą prisiminti laikus, kai jie ruošė koncertus, ir leisti jiems pasidžiaugti šiandienos jaunimo atsiekimais. O svarbiausia norime padaryti tai, ką senai turėjome padaryti, t.y. padėkoti jiems, kad nepagailėjo

savo laiko, kantrybės ir pasitikėjimo mokinant mus.

Tad koncertų metu nors ir kukliai, bet labai nuoširdžiai pasistengsime pagerbti buvusius Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos dainavimo muzikos mokytojus, Juliją Kazėną, Adolfiną Malėnienę, Algirdą Bielskį ir Oną Milulskienę.

Kviečiame visus Clevelando ir apylinkių lietuvius gausiai dalyvauti koncerte. Padėkite mums savo dalyvavimu pagerbti minėtus

mokytojus ir kartu praleisti smagų dainos vakarą. Atvykite gerai apšilusiais balais, nes kviesime ir jus įsijungti į bendrą dainą. Savo moraline parama įtikinkite jaunimą, kad jais pasitikit. Leiskite jiems įrodyti, kad jie verti Jūsų pasitikėjimo.

Tie, kurie dar neįsigijo bilietai galės tai padaryti prie durų koncerto vakarą. Bilietai kaina \$7 ir \$5.

RČK

AUKSINĖ "VILTIES" ŽURNALO SUKAKTIS

Henrikas Stasas

Gyvenimas be vilties yra bekrastis laukas, virtęs tyrais; tai aukštas, bet plikas medis; tai šaltos žiemos ilga naktis.
S. Smiles

Tautinių šokių ir folkloro žurnalui "Viltis" šiais metais sukanka 50 metų nuo jo pirmo numerio išleidimo.

Tai vienintelis populiarus šios rūšies žurnalas Amerikoje, kurio įkūrėjas, leidėjas ir redaktorius yra žinomas liaudies meno puoselėtojas Vytautas Beliajus. Žurnalas nemažo formato, gero popierio, gausiai iliustruotas, patraukliu viršeliu, kurį, šalia nuotraukų, visuomet puošia lietuviškos tautinių raštų juostos. Pavadininiui "Viltis" stambių ornamentuotų raidžių, kurių perspektyvoje žymiai mažesnė raidė angliškas "Hope". "Vilties" žurnalo per 50 metų nueitas kelias ir galiausiai jo auksinis jubiliejus yra tamptai susijęs su V. Beliajus asmeniu ir jo pastangomis išlaikyti gyvas šiame krašte tautybių tradicijas ir savitą kultūrą. Jis visą gyvenimą rūpinasi ne tik savos tautos kultūrinio palikimo išsaugojimu, bet ir daugelio kitų tautų kultūrinėm

riui. Čia jis nuolat supažindina svetimačius su Lietuvos istorija, tautiniais šokiais, su lietuvių religinėmis ir tautinėmis šventėmis, su papročiais, išeivijos veikla ir net lietuviška kulinarija.

Žurnalas "Viltis" yra neatskiriamas nuo Vytauto Beliajus gyvenimo, tai yra jo gyvenimo dalis, arba, kaip jis pats sako: "Viltis" yra mano kūdikis. Aš žurnalą redaguojau su atsidėjimu ir meile. Niekas tokio sentimentalo ir prisirišimo neturi, todėl nenustojau vilties žiūrėdamas į ateitį. Norėčiau dar daugiau laiko skirti "Vilties" žurnalui ir jį dar labiau išpuošti, kad jis liktų gražiu paminklu ir man iškeliaus iš šio pasaulio, kad jis tikrai pasiektų tokį lygį, kurį jam pripažino Denverio viešoji biblioteka, pažymėdama, jog "Viltis" yra istorinės vertės žurnalas".

Tad tenka bent trumpai pažvelgti į leidėjo asmenį ir "Vilties" žurnalo pirmuosius žingsnius.

Vytautas Beliajus į šį

tuvių tautinių šokių grupę, o po keturių metų jau atsivežei visą eilę kitų tautybių. Turiu pasakyti, kad tu buvai vienintelis tautinių šokių mokytojas, kuris pajėgė įkvėpti savo šokėjams tautinį pasididžiavimą, kuris šokėjams, ištikrųjų, ir priklausė." Taigi pagrindinis V. Beliajus veiklos motyvas ir buvo išlaikyti gyvą tautinę dvasią jaunų šokėjų širdyse.

1937 metais V. Beliajus buvo pakviestas į Chicagos universitetą dėstyti folklorą ir etninių grupių tautinius šokius. O nuo 1942 metų paskirtas keliaujančiu instruktorium reguliariai lankyti apie 200 universitetų. Tais pačiais metais išleido "Vilties" pirmtaką, nedidelį leidinį pavadintą "LORE". Tačiau šis neilgai egzistavo ir 1944 metais pasirodė pirmas "Vilties" numeris. Žurnalo pavadinimas buvo susijęs su rimta liga, kuri tada kamavo leidėją ir jo optimizmu su viltim žiūrėti į ateitį. Jis buvo susirgęs tada gerklės džiova ir turėjo ilgesniam laikui atsigulti sanatorijon. Vėliau kilo net plaučių vėžio įtarimas. Tačiau V. Beliajus geležinė valia stiprino jo viltį sulaukti šviesesnės ateities žurnalo leidimui. Persikėlęs į Kaliforniją, San Diego mieste

TARPTAUTINĖ DAILĖS PEDAGOGŲ KONFERENCIJA

Vaikas * Kūryba * Mokytojas

Mieli Raseiniečiai,

Šiomet mokykla švęs 75-metį. Birželio 26-ąją į tarptautinę konferenciją suvažiuos dailės mokytojai, o liepos pradžioje vyks Pasaulio lietuvių dainų šventė.

Konferencijos išvakarėse norėtume paruošti buvusių ir šiandienos mokinių kūrybos parodą. Kviečiame visus kokių nors būdu joje dalyvauti. Gal vieno kito asmeniniame archyve yra likęs jaunystės dienų piešinukas, kito ranka šiandien, tegul ir nedrąsiai, brūkštelės kelias linijas popieriaus lapelyje. Kviečiame dalyvauti parodoje netik buvusius gimnazistus, bet ir jų vaikus bei vaikaičius. Todėl manau, kad kuo daugiau žmonių atsilieps į mūsų kvietimą, atsiųs piešinėlių, turingesnį kūrinį visi kartu sutversime.

Liepos 2-oji – pagrindinė mokyklos Jubiliejaus diena. Lauksime Jūsų, Jūsų darbų, Jūsų žinelių, Jūsų mokykloje. Sugrįžkite bent mintimis, bent žodeliu į savąją klasę, į savąją mokyklą...

Su pagarba,

Birutė Maliauskienė

Raseinių 1-osios vidurinės mokyklos dailės

mokytoja, Konferencijos ir parodos organizatorė

Piešinius ir piešinėlius siųskite šiuo adresu:

Birutei Maliauskienei

P.O. Box 28

4400 Raseiniai, Lithuania – Lietuva

Colorado gubernatoriaus rūmuose. Iš kairės į dešinę: Irena Urbonienė, Bronė Felissienė, Vytautas Beliajus, Valri Kalėdienė ir Albertas Vaitaitis.

vertybėm, kurios taip lengvai tirpsta šiame tautų katile. V. Beliajus 60 metų aktyviai įsijungęs į tautinių šokių mokymą, jų populiarinimą bei propagavimą nuolat savo patirtim ir žiniomis dalijasi "Vilties" žurnalo skiltyse. Čia platus forumas ir kitoms tautybėms, kurios taip pat aktyviai reiškiasi propoguodamos savo tautinius šokius, folklorą bei tautinę kultūrą. Tik gaila, kad labai retomis progomis lietuviai "Vilties" žurnale bendradarbiauja. Tą spragą dažniausia tenka užpildyti pačiam redakto-

kontinentą atvyko 1923 metais, būdamas 14-kos metų amžiaus. Pasiekęs Chicago tuoj visa savo jaunystės energija įsijungė į lietuvišką tautinę ir kultūrinę veiklą. Čia netrukus suorganizavo pirmą pasaulyje lietuvių tautinių šokių grupę. Su šia grupe aplankė visas didesnes lietuvių kolonijas šiame kontinente ir Washingtono dalyvavo tautinių šokių festivalyje. Gertrud Knott, prisiminusi tą festivalį, V. Beliajui rašė: "Atsimink, 5-ji tautinį šokių festivalį 1939 metais mūsų sostinėje. Tu tada dalyvavai vienas su lie-

tėsė toliau žurnalo redagavimą ir leidimą. Žurnalas augo prenumeratorių skaičiumi ir tobulejo turiniu. Be to dirbo ir toliau kaip skrajaujantis tautinių šokių instruktorius. 1958 metais instruktodamas studentus Denveryje nusilpo ir buvo paguldytas į ligoninę operacijai. Išėjęs iš ligoninės dirbo toliau savo pamėgtą darbą ir pastoviai apsigyveno Denveryje. Čia gyvena ir dabar, kur leidžia ir redaguoja "Viltį", sulaukęs jos auksinio jubiliejaus.

Žurnalo auksinę jubiliejaus progą ir Vytauto Belia-

jaus ilgamete kultūrinę veiklą atžymint, Colorado gubernatorius Roy Romer jį apdovanojo specialiu žyminiu "Excellence in Arts". Tai auksčiausias šioje valstijoje atžymėjimas, kuris suteikiamas už nuopelnus folkloro ir kultūros srityje. Šalia to V. Beliajus veikla buvo atžymėta ir kitais įvertinimais: Lietuvos Kultūros ir Švietimo ministerija jį taip pat įvertino specialiu raštu ir žyminiu. San Antonio National Folklore Organization, Tautinių Šokių Susivienijimas (AAPHERD), Denverio universiteto biblioteka pavadino V. Beliajus vardu folkloro skyrių ir Brigham Young universite-

tas V. Beliajus vardu įsteigė dvi stipendijas studentams.

Tad šiais metais rugsėjo mėnesį leidėjas numatęs išleisti specialų "Vilties" auksinį numerį, taip pat jubiliejų atžymėti plačios apimties minėjimu ir įdomia programa. Programai V. Beliajus yra sukūręs autentiškas lietuviškas vestuves, kurias tikisi įgyvendinti scenoje.

Jubiliejui praversti sudarytas komitetas, kuris kviečia organizacijas ir pavienius asmenis prisidėti sveikinimais ir skelbimais prie auksinio "Vilties" numerio išleidimo. Tuo reikalu rašyti: V. Beliajus, 1337 Marion St. Denver, Colo. 80218.

VĖJAS MALONIAI SUŠLAMĖJO LOS ANGELES SCENOS GLUOSNIUOSE

Kai kurie gal ir pagalvojo, kad, sulaukęs savo teatrinės veiklos keturiasdešimtmečio, Los Angeles Dramos Sambūris išeis keleriopai užtarnautan poilsin. Anaipol. "Amžiaus vidurį" pasiekęs Sambūris dar gyvesnis, nei kitados. Štai, dar nenurimus "BARAKŪDŲ" išjudintiems vandenims, Sambūris vasario

bė geroji fėja, visad savo vaidmenį atliekanti pasigėrėtinai, nežiūrint, koks jis bebūtų. Ji taip pat sukūrė ir pasiuvė veikalui kostiumus.

Sigutė Mikutaitytė, jau vien savo gražia išvaizda patraukia žiūrovus. Ji ne tik kad žinoma mūsų scenoje, bet ir karjerą padariusi modeliuotoja amerikiečių madų pasaulyje.

nas, Paulius Gražulis, Virgilijus Kasperavičius, Virgilijus Kasputis, Tauras Radvenis ir Daina Žemaitytė. Visi gerai pasiruošę, įdėję daug sunkaus darbo ir didelio noro.

Pastatymas geras, žiūrovai patenkinti, laimingi. Betgi, jeigu patsai pastatymas ir nebūtų taip gerai nusisekęs, režisierius Algis

L.A. Dramos Sambūris vaidina Algirdo Landsbergio pjesę "Vėjas Gluosniuose". Iš kairės: T. Radvenis, E. Dovydaitytė, D. Žemaitaitytė, S. Mikutaitytė ir V. Kasputis. A. Čepulio nuotr.

L.A. Dramos Sambūrio spektaklis Landsbergio "Vėjas Gluosniuose". Iš kairės: Nestoras Ruplėnas ir Virgilijus Kasperavičius. A. Čepulio nuotr.

19-tą ir 20-tą dienomis į sceną išnešė A. Landsbergio gerai pavykusią pjesę "VĖJAS GLUOSNIUOSE". Ši veikalą režisavo, daugelį metų protarpiais su Los Angeles teatralais dirbęs, režisierius Algimantas Žemaitaitis.

Pirmiausia užimponavo puikios dekoracijos ir itin geras apšvietimas, bet labiausia žiūrovus džiugino naujos sceninės jėgos. Iš devynių aktorių tik trys veteranai:

Ema Dovydaitytė, ilgis dešimtmečius nepavargstanti Sambūrio daugiadar-

Amandas Ragauskas pasirodė tik trečią kartą, bet jau užsitikrino ne tik gero aktoriaus, bet ir "šonus plėšančio" komiko reputaciją.

Grožimės šių trijų puikia vaidyba, bet iš jų to ir tikimės.

Žiūrovus ypač sužavėjo, o antrąją dieną, nesibaigiant plovimams, net sukėlė antkojų, tai nauji veidai, jaunieji talentai, naujas į Sambūrį įplaukiantis kraujas, užtikrinantis mūsų mielojo Sambūrio ne tik gyvybę, bet ir bujojančią ateities klestėjimą. Pirmą kartą scenoje pasirodė: Nestoras Ruplė-

Žemaitaitis jo pasisekimą užtikrino, Sambūrio keturiasdešimtųjų jubiliejinių metų atidarymui pasirinkdamas nekritikuotiną dalyką – veikalą apie šventąjį Kazimierą.

Sveikiname rež. Algį Žemaitaitį, sveikiname ir visus devynis gerus "VĖJAS GLUOSNIUOSE" aktorius, dėkodami jiems už gražų spektaklį. Tikrai puikus ir dėmesio vertas Sambūrio jubiliejinių metų įvadas. Sėkmės ir ateityje. O gal gastroliuosite ir kituose telkiniuose?

Rūta Sakienė

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Dar prieš rinkimų paskelbimą iš Pietų Afrikos prasidėjo kapitalo bėgimas į užsienį. Spauda skelbia, kad daug turtingesnių baltųjų dėl viso pikto išvežė į užsienio bankus savo santaupas. Spėliojama, kad taip iškeliavo apie 10 bil. dol. Baltieji konservatoriai, buvę "afrikaneriai", buvusių "buru" palikuonys, su savo vadu Ferdi Hartzenbergu reikalauja "laisvo apsisprendimo" teisių, kurios leistų steigti atskirą valstybę, nors niekas nežino, kur ji būtų, kokios jos geografinės ribos. Atskiros teritorijos reikalauja ir pagarsėjęs zulų genties politinis vadas Butahlesi, jau paskelbęs ir seną Zulų karalystės ipėdinį, būsimą monarchą Goodwill Zwelithini.

P. Afrikos ekonomistai, pastudijavę įvairių partijų manifestus, klausia, iš kur vadaai mano gauti lėšų savo planams įgyvendinti. Mandelos ANC pažadėjo parūpinti darbo dviem su puse milijono darbininkų, pažadėjo pastatyti namus vienam milijonui šeimų. Jau turimuose miesteliuose Mandela žada vienam milijonui įvesti vandenį, dviem milijonams įvesti elektros laidus. Visi darbininkai gausią geras algas, socialinį draudimą, pensijas, atostogas, geras mokyklas. Jeigu pritrūks tiems planams lėšų, politikai žada nacionalizuoti didesnes bendroves. Baltųjų konservatorių grupės išpėja, kad valstybę pagrobti rengiasi "juodieji komunistai". Šios partijos vadas yra baltasis Joe Slovo, sakoma, kilęs iš Lietuvos, įrašytas ANC kandidatų sąrašė ketvirtuoju, po pagarsėjusių marksistų ir darbininkų unijų vadovų. Iš 50 Mandelos partijos kandidatų 16 yra atvirai komunistai, kurie rinkimuose atskirai nedalyvauja, bet kandidatuoja po ANC vėliava. Trečdalis ANC kandidatų yra moterys. Daug jų išaugo ponios Helen Suzman įtakoje. Ji buvo Pietų Afrikos respublikos parlamento narė 26 metus, kaip vienintelė pažangiųjų partijos atstovė, daug kovojusi už juodųjų teises. Jos tėvai atvyko Pietų Afrikon iš Lietuvos.

Galima tik spėlioti apie juodųjų valdomos Pietų Afrikos ateitį. Dabartinis juodųjų vadas Mandela jau 75 metų amžiaus. Jis važinėja apsuptas sargybinių, šarvuotu automobiliu. Nuo to laiko, kai 1990 m. Mandela buvo išleistas iš kalėjimo,

politinėse žudynėse žuvo 13,000 žmonių. Šiomet kas savaitę žuva 80 žmonių. Bijoma, kad smurtas ir žudynės nesibaigs valdžią perėmus juodiesiems. Priešingai, gali prasidėti etninis vienos ar kitos genties "valymas", kaip buvusioje Jugoslavijoje.

TRUMPAI

* Ukrainos prez. Leonid Kravchuk paskelbė, kad jis nekandidatuos į prezidento vietą Ukrainos rinkimuose birželio 26 d.

* Anglikonų Bažnyčia iššventino 40 moterų kunigėmis. Daug anglikonų, protestuodami, paskelbė pereiną į katalikų tikėjimą. Jų tarpe—John Gummer, britų gamtos apsaugos ministras.

* JAV karinės jėgos baigia pasitraukti iš Somalijos. Prasidėjo pasiliekančių Jungtinių Tautų kareivių puldinėjimai. Sužeistas šalpos darbuotojas iš Kolumbijos, peršautas Indijos kareivis, pagrobta 340 tonų maisto Belet Huen mieste lyje. Laukiama anarchijos ir civilinio karo.

* Specialus prokuroras Amerikoje pradėjo tyrinėti prez. Clintono įsivėlimą į Arkansas valstijos bankelio bankroto reikalus. Tuo metu Clintonas kandidatavo į valstijos gubernatoriaus vietą.

* JAV darbo unijų federacija paskelbė skirianti 10 mil. dol. prezidento siūlomai sveikatos draudimo reformų programai įvesti.

* Slaptoji airių teroristų grupė IRA apšaudė kelias dienas Londono aerouostą.

* Kinija pareiškė protestą Indonezijai, Filipinams ir Tailandijai už šiltą Taiwano prezidento Lee Teng Hui priėmimą.

* Rusijos valdžia įteikė protestą Britanijai už pinigų, sumokėtų aukštam rusų karininkui už žinias apie naujus rusų ginklus. Karininkas kaltinamas valstybės išdavimu.

* JAV Imigracijos tarnyba paskelbė, kad ateityje pabėgėliai, kurie ieškos Amerikoje politinės globos, turės sumokėti 130 dol. vienkartinį mokestį.

* Graikijos premjeras Papandreou atleido iš pareigų keturių ginklo rūšių štabo viršininkus, paskirdamas socialistus, net sugrąžintus iš atsargos. Dėl to pasitraukė 10 graikų laivyno admiralų ir daug žemesnio laipsnio karių.

* Britanijos premjeras John Mayor Maskvoje susitarė su prez. Jelcinu, kad abiejų šalių branduolinės raketos nebus taikomos į vieną kitos teritoriją.

AMERIKIEČIO GYDYTOJO PAGALBA PABALTIEČIAMS

Lietuvai atstacių nepriklausomybę į ten yra siunčiama visokiariopa pagalba. Jai teikia pagalbą nevien tik išeivijos visuomenė, organizacijos, fondai, pavieniai asmenys, bet kartu įvairios valstybės ir svetimtaučiai lankytojai.

Vieni iš tų lankytojų už suteiktas dovanas, įvairių šalpų ir profesinių žinių pasidalinimą sulaukia didelės padėkos spaudoje ir pagerbimuose. Tuo tarpu kitų tyliai suteikta pagalba lieka žinoma tik keletai asmenų.

Aš asmeniškai pažįstu vieną iš tokių geradarių. Tai yra amerikietis, žinomas akių daktaras ir chirurgas John J. McDermott. Jis turi plačią praktiką Claremont Kalifornijoje, taip pat jis dėsto garsioje Doheney akių klinikoje, priklausančioje USC –Universitetui, Los Angeles mieste. Kartu jis yra didelės šeimos tėvas.

Daktaras John J. McDermott suteikė savo profesinę pagalbą šiems kraštams: Ekvadorui, Hondurui, Vietnamui, Tailandui, Afganistanui ir Indijai anksčiau, o per paskutinius keturis metus Baltijos kraštams. Pirmojo vizito metu jis trumpai aplankė Baltijos kraštų akių gydymo institucijas, kur pastebėjo didelius instrumentų ir įvairių medikamentų trūkumus. Kitą kartą atvyko į Rygą su pilnu operacinės įrangimu ir programa. Dr. John J. McDermott programos tikslas buvo paruošti Baltijos kraštų akių chirurgus atlikti akių kataraktos operacijas įdedant Amerikos gamybos "intraocular lenses", vartojant modernius instrumentus ir techniką.

Daktaras John J. McDermott užklaustas apie jo apsilankymą Lietuvoje, mielai sutiko atsakyti trumpai į šiuos klausimus.

– Daktare McDermott, visų pirmiausia, būtų įdomu sužinoti kas Jums sukėlė inspiraciją vykti į Baltijos kraštus?

– Labai įdomus klausimas, o į jį mano atsakymas labai trumpas – asmeniška motivacija.

– Kada Jūs aplankėte pirmą kartą Lietuvą ir kas Jus pakvietė atvažiuoti?

– Lietuvoje pirmą kartą buvau neužilgo po tragiško TV bokšto užėmimo, tai buvo 1991 metais. Į Lietuvą buvau pakviestas Kauno akių Ligų Katedros vedėjo, daktaro Vytauto Jašinsko. Aš su juo susipažinau Rygoje. Jis ten buvo pakviestas atvykti bendrų kolegų

susipažinti su mano įsteigta specialia programa akių gydytojams.

– Kur buvote apsistojęs lankantis Kaune, kokias ten medicinos gydymo institucijas ir istorines vietas suspėjote aplankyti?

– Mano pirmas vizitas Kaune buvo trumpas, vienos paros. Kauno mieste aplankiau "Kauno Akių Kliniką", miesto centrą, senamiestį ir bažnyčias. Kauno miestas gražus, man ypač patiko miesto centras su Laisvės Alėja. Antro vizito metu buvau svečias Akių Ligų Katedros vedėjo, daktaro Vytauto Jašinsko ir jo gražios, svetingos šeimos namuose.

– Kur Jūs sutikote daktarą Albertą Milauską ir kaip Jums pasisekė jį sudominti su Jūsų vykdoma programa?

– Netikėtai susipažinau su daktaru Albertu Milausku Santa Barbaroje, Kalifornijoje ir sužinojau jog jis yra lietuvių kilmės ir kalba lietuviškai. Ši žinia mane pradžiugino. Aš tuoj pat pakviečiau dr. A. Milauską įsijungti į programą, paklausiau ar norėtų ir ar galėtų nuvažiuoti į Kauno Akių Kliniką paruošti daktarus. Dr. Albertas Milauskas mielai sutiko įsijungti į programą.

Dr. Albertas Milauskas yra garsus akių specialistas Amerikoje, vienas iš žymiausių akių kataraktos chirurgų. Jis yra skaitęs daug paskaitų ir parašęs daugybę straipsnių šioje medicinos srityje. Jis turi didelę praktiką Rancho Mirage, Kalifornijoje.

– Daktare McDermott, kada Jūs antrą kartą aplankėte Kauno Akių Kliniką ir kokių tikslų?

– Nuvykau į Kauną 1993 metų vasarą pilnai susipažinti su Kauno Akių Klinikos operacine ir ten daromų

operacijų procedūra, o taip pat sužinoti kokius instrumentus ir kiti operacinės reikmenys bus reikalingi dr. Albertui Milauskui atvykus. Tikslas buvo sukoordinuoti Kauno Akių Klinikos operacinę su amerikiečių taip, kad dr. A. Milauskas galėtų joje atlikti operacijas ir demonstruoti techniką praktiškai akių ligų specialistams.

Į Kaliforniją sugrįžęs pradėjau persiųsti dėžes brangių medikamentų ir kitų reikmenų. Dr. A. Milauskas prašė ir veltui gavo labdaros misijai šią visą siuntą iš ALCON LABORATORIES FT. WORTH, TEXAS. Persiuntimą į Kauno Akių Kliniką veltui gavom per Latvian Amer. Eye Foundation, nes aš esu šios organizacijos narys.

Dr. Albertas Milauskas nuvažiavo 1993 metų vasaros gale į Kauno Akių Kliniką kur atliko akių kataraktos operacijas skaitė paskaitas ir paruošė daktarus. Kartū jis nuvežė taip pat keletą dežių vertingų medikamentų.

– Ar planuojate toliau tęsti šią programą ir palaikyti glaudžius ryšius su dr. V. Jašinsku bei pažįstamais Lietuvos daktarais?

– Kataraktos operacijos programą laikau užbaigtą. Dabar Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje yra grupė gydytojų igijusių patyrimą daryti operacijas ir paruošti kitus specialistus. O šiuo metu aš ruošiu kitas programas, į kurias bandysiu vėl įtraukti visų trijų valstybių gydytojus okulistus.

Taip, aš toliau stengsiuos palaikyti artimą ryšį su dr. V. Jašinsku ir kitais daktarais.

– Daktare McDermott, Jūs žinote, Kauno Akių Kliniką yra gavusi įvairių medikamentų ir instrumentų operacinei, pasakykite ko jai dar labai trūksta?

– Labiausiai trūksta Amerikos gamybos "intraocular lenses", jos yra įdeda-

SUNKUS KELIAS Į LAISVĘ, BET MES JĮ ĮVEIKSIME

(Atkelta iš 3 psl.)

Daug priklauso nuo valdžios, daug ir nuo mūsų visų ir kiekvieno. Niekas nepadarys visko už visus. Visiems mums, tiek ilgai gyvenusiems melo ir vogimo viešpatijoje, reikia išmokyti sąžiningai dirbti, įgyti pasitikėjimo. Praėjo euforinis džiaugsmas, praeis ir nusi-vylimas, paaiškės, kad geras darbas duoda ir gerus rezultatus. Suaugusiųjų pavyzdys atsilieps ir vaikams.

Čia prisiminiau netolimos praeities anekdotą: Mokytoja klausia mokinukų: – Petriuk, kuom tu būsi suaugęs. –Eisiu partine linija. Gerai, Petriuk. O tu,

mos kiekvienam pacientui kataraktos operacijos metu, be jų šios operacijos negalima atlikti. Užtat, visą laiką turi būt naujai papildomas inventorių. Taip pat yra reikalingas operacinis mikroskopas, greito dezinfekavimo aparatas ir kiti medikamentai.

– Ar Jūsų trečio vizito metu, gruodžio mėnesį 1993 metais, pastebėjote ekonominio stovio pasikeitimą Lietuvoje?

– Sunku į šį klausimą atsakyti, nes buvau labai trumpai, tačiau važiuojant per Lietuvą visur matosi sparčiai vykstanti privačių, gražių namų statyba.

– Užbaigiant šį pokalbį norėtūsi sužinoti, kas Jums Lietuvoje padarė geriausius įspūdžius?

– Mane labai žavėjo Lietuvos gamtovaizdžiai, o didžiausią įspūdį paliko aukštas žmonių išsilavinimas ir aukšta kultūra. Mano nuomone Lietuvos didžiausias turtas yra Lietuvos žmonės. Šiais žodžiais dr. John J. McDermott užbaigė mūsų trumpą pokalbį.

Ramutė Banaitytė
Hennings

Jonuk? – Eisiu profsajungos linija. Gerai. O tu, Kaziuk? – Aš dar nežinau. Bet irgi nieko nedirbsiu.

Įsivaizduoju, kokius prieštaringus jausmus Jums išeivijoje sukėlė LDDP laimėjimas Seimo ir prezidento rinkimuose rinkimai. Užmiršote tada, manau, ir nuoskaudą dėl pilietybės įstatymo, dėl nuosavybės klausimų sprendimo. Sovietų karinė okupacija nepanaikino ir napakeitė Lietuvos piliečių pilietybės ir kovo 11-ąją atstacių Lietuvos respublikos suverenių galių vykdymą kartu atgijo ir pilietybė visiems jos piliečiams, kur jie begyventų. Gerai, kad nors trečiaisiais atstatytos nepriklausomybės metais klaida atitaisyta.

Vis tiek, minint kovo 11-ąją, reikia džiaugtis – Lietuva laisva, nepriklausoma, kokia Jums ji buvo ir okupacijos metais. Tą liudijo ir Jūsų pastangomis ir lėšomis išlaikomos Lietuvos diplomatinės tarnybos. Daug dirbote Lietuvos labui ir neveltui. Kiek kartų Jūsų buvo "atakuojami" Baltieji rūmai raštu ir taikiomis demonstracijomis, kai kildavo grėsmė nepriklausomybei. Reikalinga ir dabar Lietuva Jūsų pagalvos, Jūsų patyrimo demokratijoje, Jūsų profesionalumo. Ir jeigu Rusija, turėdama Amerikos ir kitų Vakarų valstybių ir politinę, ir ekonominę paramą, išdrąsintų mus dar labiau terorizuoti politiškai ir ekonomiškai, esu įsitikinusi, kad Jūs pakeltumėt balsą čia, Amerikoje, kaip tą darėte nekartą.

Tepadedą mums Dievas, visuose geruose darbuose.

***

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo

Kaspariūnas J., St. Pet'burg...	10.00
Rumbutis J., Wickliffe	10.00
Velicka J., Lakewood	7.00
Smelstorius A., Euclid	10.00
Marcinkevičius K., Cleve'd...	10.00
Naujokaitis J., Cleveland	3.00
Pakalka J., Bev Shores	10.00
Domarkas N., Highland	10.00
Babonas A., Detroit	10.00
Kazemėkaitis V., Racine ...	10.00
Vaičius S., Chicago	20.00
Simonaitis A., Rockford	20.00
Vidugiris V., Rancho Palos.	25.00
Gess A., Largo	20.00
Žemaitis J., Cicero	10.00
Janušauskas R., Cleveland ..	5.00
Banaitytė-Hennin R., ...	
Claremont.....	30.00
LB Cleveland Apylinkė	50.00
Lietuvių Respublikonų S-ga, California	20.00
L.A.Dramos Samburis, Glendale	25.00
Sperauskas T., Glen Cove ...	5.00
Mačiulaitis J., Sunny Hills ...	5.00
Chernetzky N., Cleveland	5.00
Kvietys J., Dayton	5.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

Iš Taupos metinio susirinkimo įvykusio vasario 27 d. Clevelande. Iš k.: Taupos patikėtiniai V. Kliorys, A. Rukšėnas, V. Urbaitis, M. Mikonienė ir R. Hallal.

VI. Bacevičiaus nuotr.

"VIRGO" MERGINOS KONCERTAVO CHICAGOJE

Vilniaus universiteto merginų choras "Virgo" savo trečiosios kelionės į Ameriką metu vasario 18 d. tik trumpai buvo sustojęs Chicagoje ir čia Jaunimo Centre davė koncertą vietos lietuviams. Kadangi tai buvo penktadienio vakaras (o Chicago lietuvių tarpe šio kiadieniai koncertai nerengiami), tai ir žiūrovų ne daug atėjo – gal arti 300.

rokai pasitaisė.

Viešnios šį kartą į kelionę pajudėjo tik su puse šio choro dalyvių – 30. Joms vadovauja patyrusi muzikė-Rasa Gelgotienė, chormeisterė Ada Gorytė-Jutkonienė, ir pianistė Raminta Gocentienė, kuri palydėjo pianinukais kuriuos kūrinius. Vienu žodžiu, ir vadovų ir talkininkų tarpe, nesimatė vyriškių, bet, atvirai kalbant,

riais "Virgo" susibičiuliavo prieš 3 metus viename festivalyje Prancūzijoje. Kaip ir anksčiau, taip ir dabar, daugumoje jos koncertuoja ne lietuviams, kurie ir remia jų kelionę. Iš Chicago viešnios išskubėjo į Madisoną, Wisconsin valstijoje (Madisonas yra susibičiuliavęs su Vilniumi), na ir į Amerikos pietus. Iš viso kelionėje viešnios išbuvo mėnesį laiko. Grįžusios į namus, jos dar žada važiuoti į Šveicariją ir Prancūziją.

Dalis publikos, kuri klausė "Virgo" choro koncertą vasario 18 d. Chicagoje. Iš kairės – Lietuvos gen. konsulas Chicagoje Vaclovas Kleiza su žmona, Lietuvos ambasadorius Washingtono Ed. Alfonsas Eidintas su žmona ir prel. Juozas Prunskis.

Ed. Šulaičio nuotr.

Tačiau atėjusieji idėmiai klausė ir gana entuziastingai plojo viešnioms iš Vilniaus. Gal tik pačioje koncerto pradžioje publika laikėsi kiek tai rezervuoti, nes nebuvo uždegančio kūrinio, o su M.K. Čiurlionio dainomis, kaip nebūtų gaila, publiką Chicagoje nelabai pavyksta sudominti. Tačiau, vėliau, kuomet buvo įsidainuota ir prieita prie šiuo dienų dainų, na ir užsienio kompozitorių, nuotaika ge-

jų galbūt, net nepasigęsta.

Tačiau kompozitorių tarpe, jei nesuklysiu, buvo tik vyrai (išskyrus O. Narbutaitę) ir jų tarpe iš lietuvių kūrėjų gan stiprūs – A. Martinaitis, O. Balakauskas, J. Tamulionis. Programos pabaigai, publikai nepalaujami plojant, buvo sudainuota Č. Sasnausko "Kur bėga Šešupė".

Beje, šį moterų chorą, kaip ir ankstesniais metais, iškviatė amerikiečiai, su ku-

Gal į tas keliones leisis jau kitos merginos (arba bent dalis pasikeis), nes nuo studijų atitrūkti toms pačioms vargu ar bus galimybė.

Beje, reikia pasakyti, kad "Virgo" tai ne pats geriausias Lietuvos moterų choras, tačiau savo pasirodymais Lietuvai gėdos nedaro. Greičiau atvirkščiai, pristatydamas Lietuvą, kaip dainininkų šalį, kur gerų dainų kolektyvų su žiburiu ieškoti nereikia. Tą bus galima įsitikinti nuvažiavus į pasaulio lietuvių dainų šventę, įvyksiančią šių metų liepos mėnesio pradžioje Vilniuje.

Ed. Šulaitis

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RESPUBLIKONŲ VAIKLA

(Atkelta iš 4 psl.)

sunkumus, kovą su nusikaltimais, nelegalia emigracija ir ką daryti, kad šias negeroves būtų galima pataisyti. Kad galima būtų pakeisti įstatymus ir naujus priimti, reikalinga pakeisti leidžiančius tuos įstatymus asmenis, o kad juos pakeisti, reikalinga numatyti gerus kandidatus, kad rinkimuose galėtų laimėti reikiamas pozicijas, įgalinančias keisti ar priimti naujus įstatymus esamai padėčiai pataisyti. Kvietė visus jungtis į aktyvią rinkiminę akciją, vienin- gai dirbant, atnešti Respublikonų Partijai laimėjimą.

Po bendrų priešpiečių vyko įvairių komisijų posėdžiai, kuriuose mūsų atstovai dalyvavo ir ginė mūsų pristatytus reikalavimus.

Vakare įvyko Konvencijos banketas, kuriame pagrindiniu kalbėtoju buvo svečas, buvęs New Hampshire gubernatorius John Sununu. Jo kalba paremta faktais, kuriais remdamasis labai smarkiai kritikavo prezidentą Bill Clinton ir

vice prezidentą Al Gore. Prelegentas kalbėjo, kad negalime toleruoti demokratų liberalų daromus visam kraštui žalingus sprendimus, keičiant socialines, ekonomines ir politines valdymo programas. Tokia padėtis galinti nuvesti kraštą į didelį nuosmukį. Pats laikas respublikonams vieningai ruoštis rinkimams, kad juose išeitume laimėtojai. Konvencijos dalyviai savo gausiais plojimais pritarė kalbėtoju ir atsistojei kėlė jam ovacijas.

Sekančią dieną, Konvencijos uždarymo sesijoje, buvo svarstomos rezoliucijos ir jų priėmimas. Pagrindiniu kalbėtoju buvo Generalinis Prokuroras Dan Lungren. Kaip ir ankstyvesniųjų kalbėtojų, jo pagrindinė mintis – ateinantieji rinkimai ir kas reikalinga daryti kad tuos rinkimus laimėti.

Antanas Mažeika

ŽAIBO TINKLININKAI RUNGTYNIAUJA

Clevelando LSK Žaibo mišri (Co-ed) tinklinio komanda dalyvauja Greater Cleveland Volleyball Assn. lygoje, aukščiausioje klasėje – "Open division". Vykdomi du paskirti turai – rudens ir pavasario. Pagal lygos taisykles, aikštėje turi žaisti nemažiau kaip 2 moterys. Žaidžiama 3 setai ir už kiekvieną laimėtą setą duodamas 1 taškas.

Rudens turą, žaibiečiai reguliarią sezoną užbaigė 3-čioje vietoje, su 26 laimėjimais ir 8 pralaimėjimais. Keturių pirmų komandų turnyre dėl čempionito, gruodžio 13 d., Žaibas, pusfinalyje įveikęs Harden Auto Body 15:13 ir 15:10, o finale paklupęs

North Coast Volleyball Club 15:11 ir 15:7, tapo rudens turo čempionu.

Pavasario turas prasidėjo sausio viduryje. Pagal kovo 7 d. davinius žaibiečiai stovi pirmoje vietoje su 15 laimėjimais ir 3 pralaimėjimais. Pavasario turas baigiasi balandžio 11 d.

Žaibo komandoje žaidžia: Rita Kliorienė, Rūta Maželytė, Eglė Laniauskienė, Marius Laniauskas, Simas Kijauskas, Paulius Kijauskas, Leonardas Kedys ir Linas Vaitkus.

Žaidimai vyksta pirmadieniais, nuo 7:00 val. vak., Riverview Racquet Club, 34650 Melinz Parkway, Eastlake, Ohio.

amb

1994 M. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ RAKETBOLO PIRMENYBĖS

1994 m. Š. A. Lietuvių Raketbolo (Racquetball) pirmenybės įvyks 1994 m. balandžio 16 d., šeštadienį, Severna Park Racquetball Club, 8514 Veterans Hwy., Millersville, MD 21108. Tel. 410-987-0980. Millersville yra Baltimorės pietinis priemiestis.

Pirmenybes vykdo Baltimorės Lietuvių Atletų Klubas.

Programa: Vyrų (neriboto amžiaus) vienetas, moterų (neriboto amžiaus) vienetas, vyrų senjorų (50 m. ir vyresnių) vienetas ir dvejetas (neriboto amžiaus). Užsiregistravus didesniai dalyvių skaičiui, programa eventualiai gali būti praplėsta, įvedant papildomas klases.

Klasifikacija – pagal žaidėjo amžių varžybų dieną.

Varžybų pradžia – 9:30 AM. Registracija – nuo 8:30 AM.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių kilmės žaidėjams, atlikusiems 1994 m. metinę ŠALFASS nario registraciją.

Dalyvių registracija – iki 1994 m. balandžio 9 d. imtinai, pas turnyro vadovą Vincą Dulį, šiuo adresu: Vincas Dulys, 616 Cedarwood Lane, Crownsville MD 21032. Tel. 410-987-5275. Fax: 410-381-3758.

Papildomi kontaktai: Vytas Dulys 410-381-3758 ir Algirdas Veliuona 410-744-2044.

Smulkesnės informacijas gauna visi ŠALFASS-gos klubai ir 1993 m. pirmenybių dalyviai. Suinteresuoti nepriklausomi žaidėjai prašomi kreiptis į Vincą Dulį, Vytą Dulį ar A. Veliuoną.

ŠALFASS-gos
CENTRO VALDYBA

Clevelando LSK Žaibo mišri tinklinio komanda, laimėjusi I-mą vietą Greater Cleveland Volleyball Assn., Riverview Racquet Club co-ed rudens ture. Pirmoje eilėje: Rita Kliorienė ir Paulius Kijauskas. Antroje eilėje iš kairės: Simas Kijauskas, Leonardas Kedys, Rūta Maželytė, Marius Laniauskas ir Linas Vaitkus. Trūksta Eglės Laniauskienės.

Vladas Vijeikis

ŽEMĖS VIDURYS

Senai labai senai gyveno karaliai. Jis buvo geras karaliai. Sumanė jis sužinoti, ką liaudis galvoja. Tad išjojo po savo šalį pasižvalgyti. Pamatęs artoją dirvą ariantį, sustojo ir užkalbino. Ką tik klausė karaliaus, artojas labai gudriai atsakinėjo. Pagaliau karaliaus klausia:

– Kur yra žemės vidurys?

Artojas išmeigė savo lazda ir sako:

– Čia yra žemės vidurys.

Karaliaus pasikąsė pakaušį ir nutarė nesiginčyti.

Labai panašus įvykis atsitiko mūsų išeivijoje. Nedidelis skaičius lietuvių iš Marquette parko, iš Bridžporto, iš Brighton parko persikėlė į Lemontą. Pasi-statė namus. Išmeigė lazda ir pasakė: Čia yra Pasaulio lietuvių centras. Jie, matyti, mažai domėjosi pamokomis pradžios mokykloje Lietuvoje. Jeigu būtų atidžiau klausę, tai žinotų, kad lietuvių centras yra Vilnius. Tiesa, paskui buvo perkeltas į Kauną. Bet Kaunas buvo vadintas laikinąja Lietuvos sostine.

Per dešimtmečius Chicago pretendavo į išeivijos lietuvių sostinės titulą. Net įsteigė nemažą kultūrinį centrą ir kukliai pavadino Jaunimo centru.

Gilioje senovėje, kada lietuviai buvo susispietę

renka, kad "pėdę" pravė Pensilvanijoje tai ten galėjo būti centras. Bet koks centras tamsiose anglies kasyklų urvuose.

Mano draugas Florijonas negali atsistebėti.

– Koks ten centras, jeigu jie net padorios lietuviškos karčiamos neturi. Kur jie penktadienių vakarais susidinti ar su pažįstamais susitikti. Ar naujas pažintis užveisti. Ar gerai lietuviškai padainuoti, kad ketvirtame bloke girdėtų.

– Tai kas gi daryti?

– Ogi štai ką. Nueisiu į Jaunimo centrą Chicagoje, išmeigsiu lazda kieme ir sušoksiu: čia Visatos lietuvių centras. Pažiūrėsim, ką lemontiškai sugalvos. Sakydami, kad jie pasaulio centras, gerai neišaiškino ar apima visas planetas ar tik žemę. Čia mes juos ir sukirsime.

– Florijonai, tu čia nevisai geru keliu nuvažiavai. Pasaulinį lietuviškumo centrą sumaišei su karčiamą.

– Nesiskubink su sprendimais. Viskas šiame pasaulyje reikalinga. Tad paimekime iš kultūrinės pusės. New Yorke ėjo laikraščiai "Vienybė", "Amerika", Chicagoje eina "Draugas", "Lietuvių balsas", "Laisvoji Lietuva" "Akiračiai". "Lituanus", "Skautų aidas", "Laiškai lietuviams", Cleve-

lande – "Dirva". Gal ką ir pamiršau išikarščiavęs. Tad kur gi centras, žiūrint iš kultūrinės pusės. Tiesa, vienas graborius įsteigė savo laidotuvių įstaigę. Čia jau artėja ma į centrą. Bet po žemės.

Florijonas mirktelėjo ir taip sau nei rimtai nei juokom, sako:

– Labai senai buvau išžiūrėjęs į tokią mergiotę. Tai ji man atrodė pasaulio centras. Nieko daugiau nemačiau. Nesenai buvau susitikęs. Dabar jau ji apimtų ne vieną, bet penkis ar šešis centrus. Išsiplėtė. Kaip tie lemontiškai per visą pasaulį.

TEISĖ PRIEŠ JĖGĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

Lietuva išsivadavo, bet griuvo ir ta sistema, kuri virš 70 metų egzistavo, remdamasi ta neteisėta jėgos teise.

Prelegentas priminė ir nevisada nuoširdžią pasaulio didžiųjų valstybių politiką. Ją teko patirti Lietuvai ne tik pramaisiais po Nepriklausomybės atstatymo mėnesiais, bet ir vėliau ir netgi šiomis dienomis, kada Lietuva vertinama, kaip naujai susikūrusi valstybė. O juk Lietuva jau buvo pirmą kartą pripažinta po Mindaugo karūnavimo, antrą kartą po 1918 Vasario 16-sios ir trečią po 1990 Kovo 11-sios.

Tai reiškia, kad Lietuva kaip valstybė nebuvo žuvusi, bet tik stipresnei jėgai sulaužius teisę, buvo uzurpuotas jos suvereninių galių vykdymas.

Po pranešimo buvo pateikta visa eilė klausimų, į kuriuos prof. V. Landsbergis labai išsamiai ir argumentuotai atsakė.

Pasibaigus oficialiajai minėjimo daliai, jos dalyviai perėjo į parapijos kavinę, kur darbščiosios Clevelando lietuvių šeimininkės buvo paruošusios puikų vaisių stalą.

A.B.

TRANSPAK MAISTO SIUNTINIAI VELYKOMS

\$39 – Šventinis maisto siuntinys: Tirpi kava, malta kava, tirpi arbata, tirpi kakava, vaisių koncentratas, aliejus, mėsos konservai, multivitaminai, aspirinas.

VISKAS UŽSIENIETIŠKA

\$ 98.– Įvairaus maisto rinkinys: 55 svarai = 25 kg

Dešra	1.5 kg	Mėsos konservai	1.2 kg	Šprotai	0.5 kg.	Vaisių koncentr.	1.5 ltr
Margarinas	1.2 kg	Aliejus	3 ltr.	Sūris	0.6 kg	Sausainiai	2 pok
Tirpi kava	200 g	Tirpi arbata	400 g	Malta kava	300 g	Cukrus	4.5 kg
Kakava	400 g	Ryžiai	3 kg	Makaronai	2.5 kg	Silkė	0.5 kg
Majonezas	1 kg	Sokoladas	1 plyt.	Švieži ar džiovinti vaisiai	1 kg	Žirneliai ar agurkai	0.7 kg
Aspirinas	250 tbl.	Vitaminai	250 tbl.				

VISKAS UŽSIENIETIŠKA

\$ 75 – Įvairaus maisto be mėsos: 44 svarai = 20 kg

Cukrus, ryžiai, makaronai, margarinai, aliejus, vaisių koncentratas, malta kava, tirpi kava, tirpi arbata, tirpi kakava, džiovinti ar švieži vaisiai, sausainiai, konservuoti žirneliai arba agurkai, majonezas, multivitaminai, aspirinas.

VISKAS UŽSIENIETIŠKA

Talpintuvai į Lietuvą – kas savaitę.

Pinigai pervedami doleriais.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO

Siunčiami automobiliai talpintuvuose.

RŪTA DEGUTIENĖ 216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Dirbame nuo 1987

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629 Chicagos tel. 312 436-7772

300,000 WINNERS A DAY.

JOIN IN THE WINNING.

The Ohio Lottery would like to thank the citizens of this great state for another record breaking sales year in 1993. Ohio Lottery's profit contributions to Ohio schools exceeded \$663,000,000, making everyone a winner. Thanks, Ohio!

George V. Voinovich
Governor of Ohio

Virgil E. Brown
Director, Ohio Lottery

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department, (216)787-3200, during regular business hours.

BALTIC BOOKKEEPING

866 East 185th St., Cleveland, OH 44119

(216) 486-5711

- Pildo taksus
- Tvarko finansines apyskaitas
- Atlieka įvairius finansinius apskaičiavimus

Vytautas Apanavičius

Asmeniškai, greitas ir sąžiningas patarnavimas.

Taksų pildymui nelaukite paskutinės dienos!
Skambinkite 486-5711 VYTUI APANAVIČIUI.

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

MLS

Ray Staškūnas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road 407-622-5000
North Palm Beach, FL 33408 407-626-6562 res.
SE Corner of PGA Bridge 407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

CLEVELANDE ir apylinkėse

Lithuanian Village, Inc.

Direkcijos

PRANEŠIMAS

Metinis Lithuanian Village, Inc. akcininkų susirinkimas, turėjęs įvykti kovo mėn., atidedamas vėlesniam laikui. Priežastis – šiuo metu baigiame išspręsti sunkių šių namų finansinių stovi. Tai atlikus bus šaukiamas susirinkimas ir akcininkai bus apie tai painformuoti.

***

VETERANŲ LOTERIJA

Clevelando Šv. Jurgio parapijos 613-tas Katalikų Karo Veteranų postas balandžio mėnesį praves loteriją. Kiekvienos dienos laimėjimas bus skiriamas pagal tos dienos Ohio valstijos loterijos laimingąjį numerį.

Nuo pirmadienio iki penktadienio veteranų loterijos laimėjimas bus \$50, o šeštadienio – \$75. Bilietai kainuoja po \$3, gaunami klebonijoje arba pas veteranų posto narius Ger. J.

ATEIKITE TALKON

Prieš porą savaitių Clevelando Šv. Jurgio parapijoje pradėta nauja bingo lošimų programa, kuri tapo nepaprastai sėkminga. Dabar šiai programai vesti reikia daugiau talkininkų. Neturintieji patyrimo šioje veikloje, bus tam pamokyti. Norintieji padėti šiame parapijai svarbiame lėšų telkime, prašomi kreiptis į kleboną kun. Juozą Bacevičių arba į sekretorę Janetą klebonijoje. Ger. J.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

VELYKINIAI
siuntiniai Lietuva ir kitas
Baltijos valstybes pasieks
greičiausiai per
atlanta IE, Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL, 60629
(312) 434-2121 Iš Toliau: 1-800-775-SEND
Atstovas Clevelande: **LITMA**
639 East 185th Street, Euclid, OH, 44119

(216) 481-0011

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

HOME

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

PARENGIMAI

1994 M.

- KOVO 26 d. 7 v.v. Šv. Kazimiero lit. mokyklos choro Pavasarinis koncertas, Dievo Motinos parapijos salėje.
- BALANDŽIO 9-10 d.d. Ateitininkų metinė šventė: šeštadienio vakare VAIDILUTĖS teatro spektaklis, sekmadienį po mišių – Akademija Dievo Motinos parapijos salėje.
- BALANDŽIO 10 d. Atvelykio stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje 11:30 ryto.
- BALANDŽIO 17 d. 4 v. p.p. Jungtinio choro Toronto "Volungės" ir "Dievo Motinos" Religinis koncertas, D.M. parapijos salėje.
- BALANDŽIO 23 & 24 d. d. Š. Amerikos Lietuvių 1994 m. Jaunučių Krepšinio Pirmenybės Clevelande. Rengia LSK ŽAIBAS
- GEGUŽĖS 15 d. Aldonos Stempuženės koncertas.
- GEGUŽĖS 30 d. Memorial day – apeigos – mišios – pusryčiai rengia Katalikų karo veteranų postas 613 Šv. Jurgio Parapijoje 8:30 ryto.
- BIRŽELIO 12 d. – Tragiškojo Birželio minėjimas. Rengia Pabaltijiečių komitetas.
- LIEPOS 9 d. 6:00 v.v. Lietuvių

Kultūrinių Darželių D-jos Vasaros vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH

- LIEPOS 10 d. Clevelando Pensininkų Klubu gegužinė. (Sekmadienį)
- LIEPOS 17 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė pradž. 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.
- LIEPOS 31 d. sekmadienį 12-tą valandą popiet, Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje Žalgirio šaulių kuopos valdyba rengia gegužinę prie ežero Beachland parke 17815

Canterbury Road Clev.

- SPALIO 1 d. Pabaltijiečių vakaras. Rengia Clev Pabaltijiečių komitetas (Lietuviai, latviai ir estai.)
- SPALIO 8 d. Los Angeles vyrų kvarteto koncertas Rengia vyrų skaučių Židinys.
- LAPKRIČIO 13 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.
- GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje pradž. 9:30 v.v.

Patarnavimas Jūsų elegantiškam stiliui...

Normandy Party Center

Leiskite mūsų kulinarijos specialistams sukurti puikų vestuvinį balių ar kitokios paskirties vaišes

585-5850

Skambinkite nemokamai paragauti mūsų maistą!

30310 Palisades Pkwy.
Wickliffe, OH 44092

Pilnas patarnavimas mūsų salėje arba pristatoma į kitas vietas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street * Cleveland, OH 44119
481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

ALF PARAMA LIETUVOS MOKYTOJAMS

Siekdamas spartinti pedagogų kvalifikacijos tobulinimo bei perkvalifikavimo sistemos modernizavimą, Atviros Lietuvos fondas 1993 m. lapkričio pradžioje paskelbė pedagogų kvalifikacijos tobulinimo bei švietimo vadybos programų konkursą 1994 m. pirmajam pusmečiui.

Konkurso tikslas – išplėsti Lietuvos pedagogų kūrybinio darbo galimybes, sudaryti jiems sąlygas pasirinkti kiekvieno poreikius atitinkančią kvalifikacijos tobulinimo programą ir instituciją, gauti šiuolaikinės edukologijos, švietimo vadybos žinių, susipažinti su demokratiniiais darbo būdais, mokomųjų dalykų naujovėmis, aktyvaus mokymo metodikomis bei įgyti naujų specializacijų.

Konkursas buvo atviras, jame dalyvavo Lietuvos mokytojų kvalifikacijos centrai, aukštosios mokyklos, mokytojų asociacijos, privatūs asmenys. Kai kurių programų rengėjai žadėjo kviestis lektorių iš užsienio.

Informacija apie konkursą buvo paskelbta pagrindiniuose Lietuvos dienraščiuose, pedagoginėje spaudoje.

Paraiškas vertino ALF projekto "Švietimas Lietuvos ateičiai" Pedagogų rengimo tobulinimo programos komisija. Vertindama komisiją atsižvelgė į programos turinio ir dėstymo metodų novatoriškumą. Ypač

buvo skatinamos programos, skirtos naujoms metodikoms bei naujiems mokymo dalykams įsisavinti.

Iki gruodžio pabaigos buvo gautos 43 paraiškos, iš kurių komisija atrinko 13 programų, kurioms įgyvendinti buvo paskirta apie 90 000 Lt. Didžiausia suma – 40 000 Lt – buvo skirta Mokytojų kvalifikacijos instituto Tautinių bendrijų ir užsienio kalbų katedrai, anglų kalbos mokytojų nespecialistų perkvalifikavimo programai įgyvendinti. Ši programa padės išspręsti anglų kalbos mokytojų stokos problemą. Paskatintos mokymo dalykų naujovės diegiamos institucijos: VU Lietuvių literatūros katedra, matematikos mokytojų asociacija, VPU geografijos katedra, muzikos švietimo centras, Vilniaus "Vyturio" pradžios mokykla, naujų darbo metodikų mokantys centrai. Didelis dėmesys skirtas švietimo vadybos programoms, kurių atrinktos net keturios. Paremta labai aktuali profesinių mokyklų mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programa.

Atviros Lietuvos fondas nuoširdžiai dėkoja visoms institucijoms, dalyvavusioms konkurse ir primena, kad 1994 m. balandžio mėnesį bus skelbiamas pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir švietimo vadybos programų konkursas antrajam 1994 m. pusmečiui.

JAV LB OHIO APYGARDOS

KANDIDATŲ Į JAV LB XIV TARYBĄ SĄRAŠAS:

1. Ardys Juozas 71 m., inžinierius, LB narys.
2. Čepulis Algimantas 68 m., gydytojas, LB narys.
3. Joga Pranas 70 m., statistikas, XIII Tarybos kontrolės komisijos narys.
4. Puškorienė Dalia 60 m., administratorė, XIII Tarybos narė.
5. Staškus Vytautas 69 m., pensininkas, LB narys.
6. Šukienė Salomėja 47 m., tarnautoja, Clevelando apylinkės valdybos narė.

***

SVARBUS PRANEŠIMAS ALT S-gos nariams

Kaip žinote, š.m. liepos mėn. 11-12 d.d. organizuojamas Vilniuje išeivijos tautininkų susitikimas su Lietuvos tautininkais.

Lietuvių Tautininkų Sąjungos pirmininkui R. Smetonai pageidaujant, norime žinoti suvažiavimo dalyvių skaičių.

Todėl, norintieji šiame suvažiavime dalyvauti, prašomi pranešti Sąjungos pirmininkui dr. L. Kriaučeliūnui, 13400 Parker Road, Lemont, IL, 60439, tel. 708 / 301-8183. Fax nr. 708 / 448-9175 iki š.m. balandžio mėn. 15 d.

Kam reikalinga, bus pasirūpinta viešbučiais ir bilietais į Dainų ir Šokių šventę, kuri įvyks liepos 8-10 d.d.

Kviečiame gausiai dalyvauti.

Amerikos Lietuvių Tautinės s-gos valdyba

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

Anglų, kaip antrosios, kalbos (English as a Second Language ESL) pamokos pradedantiems, vidutiniokams ir pažengusiems pradedamos nuo balandžio 4 d.

Dieninės pamokos

Pradentantiems:(Beginner)
Noble Presbyterian Church
2780 Noble Rd.

Pirm. ir treč. 9:00-11:30 a.m.

University Heights Library
13866 Cedar Rd. - žemai

Pirm., treč. ir penkt.-12:45-3:15 p.p.

Vidutiniokams (Intermediate)

ir pažengusiems (advanced):

Lee Road Library – kamb. B
2345 Lee road

treč. ketv. ir penkt.-9:00-11:30 am.

Vakarinės Pamokos

Pradentantiems, vidutiniokams ir pažengusiems:

Cleveland Heights High School – kamb. 219
13263 Cedar Road

Pirm. ir treč. – 7:00-9:30

Išmokssite gerą anglų tarimą, gramatiką, rašymą. Yra ir iškylos, **viskas veltui**. Iš anksto nereikia užsiregistruoti. Skambinkite:

Catherine Thomas, 371 7138

PADĖKA

A. A.

DR. EDUARDAS JANSONAS

Dėkoju visiems išreiškusiems užuojautą žodžiu, raštu ir spaudoje, dalyvavimą šermenyse bei laidotuvėse, už šventas Mišias, gėles ir aukas a.a. Eduardo atminimui – Lietuvių fondui.

Gili padėka tarusiems atsisveikinimo žodžius prie karsto, pagerbiant velionį: Cape Codo Apylinkės pirmininkui Alfonsui Petručiui, šeimos draugui Bostono Apygardos pirmininkui Česlovui Mickūnui ir L. Fondo tarybos pirmininkei Marijai Remėnei už atsiųstą užuojautos laišką, kurį perskaitė A. Petrutis.

Nuoširdus ačiū visiems

Žmona Irena ir jos šeima

Mylimam broliui

A. † A.

ROMUALDUI VALINČIUI

Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo seseriai GENOVAITEI VALINČIŪTEI BERNOTIENEI ir kartu liūdime

Zenonas Dučmanas

Elena ir Jurgis Malskiai

Stasys Pabrinkis

Vytas Sniečkus

Josephina ir Povilas Šukiai

Ignas Verbyla.

A. A.

BRONEI MASAITIENEI

Amžinybėn iškeliavus, užuojautą reiškiamo vyrui FELIKSUI ir jo šeimai

Z. Rudvalienė

V. ir J. Dovydaičiai

A. ir V. Bimbiriai

A. ir N. Butkai

H. ir M. Butkai

A. ir M. Kiršoniai

P. ir R. Janulaičiai

77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164 U.S.A.
Tel: 617-965-8080
Fax: 617-332-7781
Telex 496 06415

SPECIALISTS IN TRAVEL TO EASTERN EUROPE

VIENKARTINĖ SPECIALI KAINA Į VILNIŲ

KOVO 29 d. CHICAGA, DETROITAS IR CLEVELANDAS į abi puses

\$650.00 plius mokesčiai

NEW YORK į abi puses **\$475.00** plius mokesčiai

Nuo

BALANDŽIO 01-16 d. CHICAGA, DETROITAS IR CLEVELANDAS į abi puses

\$750.00 plius mokesčiai

NEW YORK į abi puses **\$575.00** plius mokesčiai

Bilietai galioja iki 6 mėn.

Dėl informacijos kreiptis į: **BALTIC TOURS**

77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164
Tel: 617-965-8080
Fax: 617-332-7781